

บทที่ 3

ภาษี

ภาษีเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของประเทศ ที่รัฐบาลของแต่ละประเทศเรียกเก็บจากรายการของตนเอง ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งในการหารายได้ของรัฐ ถือเป็นรายได้หลักของประเทศที่จะนำมาใช้เป็นรายจ่าย โดยการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของทุกๆปี เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การจัดการดูแล และส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ สร้างความมั่นคงต่อสังคม สาธารณสุข การศึกษา การเกษตร การอุตสาหกรรม การสื่อสาร การพลังงาน และการพาณิชย์ เป็นต้น และยังเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการกระจายรายได้ ช่วยคุ้มครองผู้บริโภค หรือสนองนโยบายบางประการของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชนของตนมีความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งบทนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บภาษีของรัฐบาลไทย

รายได้ภาษีอากร เป็นรายได้ที่ได้ที่มาจากการจัดเก็บภาษีอากรจากพลเมืองของประเทศเป็นวิธีการที่สำคัญที่สุดในการหารายได้ของรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับภาษีตามพระราชบัญญัติให้จัดการเก็บภาษี⁴³ เป็นสิ่งที่ชอบธรรมและถูกต้องด้วยกฎหมายของประเทศ การเก็บภาษีต่างๆดังกล่าว เป็นการจัดเก็บจากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีรายได้ มีทั้งการจัดเก็บโดยตรงที่เรียกว่าภาษีทางตรง และภาษีทางอ้อม และครอบคลุมประชาชนทั้งหมดที่เป็นพลเมืองของประเทศไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด และภาษีต่างๆที่รัฐบาลเรียกเก็บนั้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นงบประมาณไว้ใช้ในการบริหารและพัฒนาประเทศ ตลอดจนให้งบอุดหนุนโครงการต่างๆ ซึ่งกฎหมายไทยได้จำแนกประเภทภาษีดังต่อไปนี้

⁴³ พระราชบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรพุทธศักราช 2481 <http://www.thailandlawyercenter.com> สืบค้นเมื่อวันที่ (13 / 3 / 2556)

3.1.1 ประเภทของภาษีในกฎหมายไทย

การเก็บภาษีของประเทศไทยมีที่มาของภาษีที่หลากหลาย ด้วยเหตุที่ประชากรมีหลากหลายอาชีพและมีโครงสร้างทางสังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ ถึงแม้ความหลากหลายของที่มาของภาษี อาจสอดคล้องกับศาสนาและวัฒนธรรมหรืออาจจะขัดกัน แต่ด้วยกฎหมายหากมีการบัญญัติเป็นกฎหมายของประเทศ ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรมด้วยกฎหมาย ถึงแม้จะขัดกับศาสนาและวัฒนธรรมก็ตาม ดังนั้นหากคำนึงถึงลักษณะที่มาของภาษีที่หลากหลายดังกล่าวข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและวัฒนธรรม สามารถแบ่งประเภทที่มาของภาษีได้เป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ภาษีทั่วไป
2. ภาษีบาป

1. ภาษีทั่วไป

ภาษีทั่วไป คือภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บจากประชาชนซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศไทย แหล่งที่มาของภาษีที่หลากหลาย ด้วยเหตุผลอาชีพการงานและแหล่งที่มาของรายได้ต่างกัน ซึ่งจัดเก็บไว้ที่มีในคลังของรัฐบาล โดยไม่สามารถแยกแยะออกได้ว่า มาจากแหล่งส่วนไหนบ้าง มาจากภาษีสิ่งที่เป็นของเหลว หรือหะรอม และรัฐบาลนำไปใช้ในกิจการทั่วไปของรัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสังคม อาทิการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ช่วยเหลือประชาชน เป็นทุนการศึกษา เป็นต้น

ก. ความหมายภาษีเชิงภาษ

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายคำว่า ภาษี ว่า เป็นเงินที่รัฐหรือท้องถิ่นเรียกเก็บจากบุคคลเพื่อใช้จ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ข. ความหมายภาษีในประมวลรัษฎากร

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายคำว่า ประมวลรัษฎากร ว่า ภาษีอากรประเภทต่างๆ ที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร

คือ กฎหมายที่ทางรัฐบาลใช้ในการเรียกเก็บภาษีจากประชาชน และให้อำนาจกรมสรรพากรจัดเก็บภาษี โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์

ค. ประเภทของภาษีทั่วไป

ภาษีทั่วไป ที่รัฐเรียกเก็บจากประชาชนซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศ จำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. การจำแนกประเภทภาษีอากรตามระดับรัฐบาลผู้จัดเก็บ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ภาษีระดับประเทศ เป็นภาษีที่รัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บ ซึ่งจัดเก็บโดยกระทรวงการคลังแยกออกได้ดังนี้

1.1.1 กรมสรรพากร จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีอากร และรายได้อื่นๆ

1.1.2 กรมสรรพสามิต จัดเก็บภาษีสรรพสามิต และรายได้อื่นๆ เช่น ภาษีแก้ว ภาษีเครื่องหอม ภาษีเรือ ฯลฯ

1.1.3 กรมศุลกากร จัดเก็บอากรขาเข้า อากรขาออก และรายได้อื่นๆ

1.2 ภาษีท้องถิ่น เป็นภาษีที่จัดเก็บโดยองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล อบจ. อบต. กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยภาษีท้องถิ่น ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นต้น

2. การจำแนกประเภทภาษีอากรตามหลักการผลกระทบภาษี วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมและมีกรรมนำมาใช้มากที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ภาษีทางตรง หมายถึง ภาษีที่ผู้เสียภาษีไม่อาจผลกระทบไปให้ผู้อื่นได้ จำต้องรับภาระภาษีไว้เอง โดยทั่วไปเป็นภาษีที่จัดเก็บจากฐานรายได้หรือทรัพย์สิน ซึ่งจะทำให้รายได้ของผู้เสียภาษิลดลง แต่ไม่ทำให้ราคาสินค้าหรือบริการที่ผู้เสียภาษีเป็นผู้ผลิตมีราคาเพิ่มขึ้น หรือถ้าเพิ่มก็น้อยมาก เนื่องจากไม่สามารถผลกระทบไปให้ผู้อื่นได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีมรดก เป็นต้น

2.2 ภาษีทางอ้อม หมายถึง ภาษีที่ผู้เสียภาษีอาจผลกระทบไปให้ผู้อื่นได้โดยไม่จำเป็นต้องรับภาระภาษีไว้เอง โดยทั่วไปเป็นภาษีที่จัดเก็บจากฐานการใช้จ่ายหรือการบริโภคสินค้าและบริการ จึงสามารถผลกระทบไปให้ผู้บริโภคได้ง่าย เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น

3. การจำแนกประเภทภาษีอากรตามลักษณะของฐานภาษี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 ภาษีที่เก็บจากเงินได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่มของทรัพย์สินอันเกิดขึ้นเพราะทรัพย์สินเปลี่ยนมือ เป็นต้น

3.2 ภาษีที่เก็บจากทรัพย์สิน มีอยู่ 2 แบบ คือ

3.2.1 เก็บจากการถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน เช่น ภาษียรถยนต์ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

3.2.2 เก็บจากการที่ทรัพย์สินผ่านมือ เช่น ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์

3.2.3 ภาษีที่เก็บจากการบริโภค เป็นการเก็บภาษีเมื่อมีการขาย หรือใช้สินค้าหรือบริการ หรือภาษีที่เก็บจากเครื่องบริโภค เช่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีการขายไป อกรมสรรพ เป็นต้น⁴⁴

2. ภาษีบาป

ภาษีบาป (Sin taxes) เป็นคำเรียกอย่างไม่เป็นทางการของภาษีสุราสื่อความหมายถึงการจัดเก็บภาษีการบริโภคสุรา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่รัฐไม่สนับสนุน ในทางตรงกันข้ามรัฐบาลประสงค์จะให้ประชาชนละเลิกหรือลดการเสพสุรา โดยกำหนดให้เป็นมาตรการห้ามปรามแบบอ่อนๆ ไม่ถึงกับห้ามอย่างเด็ดขาดว่าเสพไม่ได้ หรือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เป็นเพราะว่าการเสพสุรานั้นเป็นอันตรายกับสุขภาพของผู้เสพเอง และยังเป็นอันตรายต่อสังคมส่วนรวมอย่างใหญ่หลวง เป็นต้นตอของอุบัติเหตุทางถนน เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ เพราะสิ่งเสพติดเป็นบ่อเกิดของปัญหาอื่นๆ หลายด้าน นับตั้งแต่ตัวผู้เสพเองซึ่งจะเกิดความทุกข์ทั้งกายและใจ และเมื่อหาเงินซื้อไม่ได้ก็อาจจะก่อให้เกิดอาชญากรรมต่างๆ สร้างความเดือดร้อนให้พ่อแม่ พี่น้อง และสังคม การเก็บภาษีสุรา จึงเป็นการส่งสัญญาณของรัฐถึงไม่สนับสนุนการเสพ และนำมาเป็นเครื่องมือลดภาระการรักษาพยาบาลและลดอุบัติเหตุ รายได้จากสุรานี้ ภาครัฐยังสามารถนำไปสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น เพื่ออุดหนุนโครงการรักษาทุกโรค การโฆษณาให้ลดละเลิกการเสพ จัดโครงการสังคมในโรงเรียนหรือกลุ่มเยาวชน ฯลฯ เหตุผลประการหนึ่งของการจัดเก็บภาษีสุรา เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ลดบริโภคหรือการเสพลง เหตุผลประการที่สอง ภาษีสุรา สร้างรายได้และนำเงินดังกล่าวมาบรรเทาหรือลดขนาดของผลกระทบ ต่ออุบัติเหตุจราจร ทำให้เกิดความสูญเสียทรัพย์สิน เสียค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ ดูแลคนป่วย เสียค่าใช้จ่ายตำรวจจราจร

⁴⁴ <http://www.212cafe.com> สืบค้นเมื่อวันที่ (4 / 3 / 2554)

และคคีความในศาล ฯลฯ ล้วนแล้วถือเป็นภาระ จากการเสพสุรา จึงมีเหตุผลสมควร ที่จัดเก็บภาษี และนำเงินรายได้นั้น มาใช้สนับสนุนกิจกรรมของรัฐที่จะบรรเทาความเสียหาย⁴⁵

ก. ความหมายภาษีบาป

คำว่าภาษีบาป (Sin Taxes) เป็นคำที่เริ่มถูกกล่าวขานในสังคมไทยในช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมามาเท่านั้น ความทั่วไปของภาษีบาปก็คือภาษีที่รัฐจัดเก็บจากสินค้าและบริการ หรือการกระทำที่สังคมหรือผู้ปกครองรัฐเห็นว่าเป็นบาปหรือไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งการให้ความหมายของสินค้าและบริการ หรือกระทำเหล่านี้แตกต่างกันไปในแต่ละยุคสมัย เพราะแนวคิดเกี่ยวกับภาษีบาปไม่ได้เพิ่งมีขึ้นในยุคปัจจุบัน

ในอดีต มีการเรียกเก็บภาษีบาปจากหลากหลายกิจกรรม ด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ในยุคปัจจุบัน ภาษีบาปถูกวางกรอบไว้ที่ “สินค้าและกิจกรรมที่สังคมพบว่าป็นอันตราย”

นิยามของคำว่า “ภาษีบาป (Sin Taxes)” ในปัจจุบันที่นำโดยโลกตะวันตกจึงเป็นความหมายในเชิงวัตถุ คือ เน้น ไปที่สินค้าและกิจกรรมที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต และทรัพย์สิน ไม่ใช่การให้นิยามตามคำว่า “บาป (Sin)” ตามหลักศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

ในกรณีประเทศไทย ภาษีบาปหมายถึง ภาษีสรรพสามิตรที่รัฐจัดเก็บจากยาสูบ สุรา และเบียร์เท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมภาษีอื่น เช่นภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีศุลกากร อย่างไรก็ตามยังมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ นอกจากยาสูบ สุรา เบียร์ ที่ได้รับการยอมรับโดยกฎหมายแต่ผิดหลักการพระพุทธศาสนา⁴⁶และอิสลาม⁴⁷ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพนัน เช่น สลากกินแบ่งรัฐบาล และสนามม้า กิจกรรมที่นำมาซึ่งการเข้าใกล้การผิดประเวณี เช่น บาร์ อาบอบนวด และโรงแรม่านรูด ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาส่งเสริมความรุนแรงหรือขัดต่อศีลธรรม และในกรณีของพระพุทธศาสนา รวมถึงโรงฆ่าสัตว์ซึ่งเป็นการทำลายชีวิต หรือในกรณีของอิสลาม รวมภาคการเงินที่มีรายได้จากดอกเบี้ยและการบริโภคสิ่งที่ไม่หะลาล เช่น สุกร ด้วยรายได้ที่รัฐได้จากกิจกรรมเหล่านี้ก็ถือว่าเป็นภาษีบาปได้เช่นกัน

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับความหมายของภาษีบาป สามารถสรุปได้ว่า ภาษีบาป มีอยู่ 2 ความหมาย

⁴⁵ <http://www.pattanakit.net> สืบค้นเมื่อวันที่ (16/7/2554)

⁴⁶ “บาป”ของพระพุทธศาสนา คือการไม่รักษาไว้ซึ่งศีลธรรม(ศีล 5)การดื่มหองในอบายมุข(อบายมุข 6) และการกระทำอกุศลกรรม (อกุศลกรรม 10) พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2545)

⁴⁷ คือ “บาป”ของ ศาสนาอิสลาม หลักการหะลาล และหะรอม ซึ่งหะลาล หมายถึง สิ่งทีพระเจ้าอนุญาตให้กระทำได้ และหะรอมหมายถึง สิ่งทีพระเจ้าไม่ให้กระทำโดยเด็ดขาด

1. ภาษีบาปหมายถึง ภาษีสรรพสามิตรที่รัฐจัดเก็บจากยาสูบ สุรา และเบียร์เท่านั้น ไม่รวมถึงภาษีหรือรายได้ที่รัฐจัดเก็บจากภาคเศรษฐกิจอื่นๆ ที่เป็นบาป เช่น สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือสถานเริงรมย์ต่างๆ ที่เป็นบาปตามหลักศาสนา ซึ่งเป็นความหมายแคบ และเป็นความหมาย ภาษีบาปในประเทศไทย ในยุคปัจจุบัน

2. ภาษีบาปหมายถึง รวมถึงภาษีประเภทต่างๆ รายได้อื่น และกำไรที่รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นที่อยู่ในภาคเศรษฐกิจที่ผลิตสินค้าและบริการที่เป็นบาปนำส่งรัฐ ประกอบด้วย ภาษีทางตรง ภาษีทางอ้อม และรายได้อื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษี ซึ่งเป็นความหมายกว้าง ที่อิงคำว่า “บาป” ตามหลักพระพุทธศาสนาและตามหลักอิสลาม (อิสรา ศานติศาสตร์, 2555: 3-14)

ข.ประเภทของภาษีบาป

ภาษีบาป มีหลายประเภท ส่วนหนึ่งคือ

1. การพนัน

ในอิสลาม การพนันมีบทบัญญัติห้ามไว้ชัดเจนทั้งในคัมภีร์อัลกุรอาน อัล สุนนะฮ์ ทั้งมีโทษในคูนยา และอากีเราะฮ์ และยังเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับมุสลิมเข้าไปยุ่งเกี่ยวในทุก รูปแบบ การพนันเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างหนึ่งในสังคมไทยเนื่องจากขัดต่อบรรทัดฐานใน สังคมไทย โดยเฉพาะขัดต่อหลักศีลธรรม ซึ่งการพนันจัดเป็นอบายมุข รวมทั้งการพนันบางประเภท ขัดต่อกฎหมาย มีบทลงโทษทางอาญา ดังจะเห็นได้จาก บทบัญญัติในพุทธศาสนา ได้กำหนดให้ การพนันจัดเป็น 1 ในอบายมุข 6 ประเภท คือ 1. ดื่มน้ำเมา 2. เที่ยวกลางคืน 3. เที่ยวดูการละเล่น 4. เล่นการพนัน 5. คบคนชั่วเป็นมิตร 6. เกียจคร้านการงาน ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของความเสื่อมและความ หายนะให้แก่ผู้ประพฤติปฏิบัติ

การพนันเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับทุกศาสนา แม้กระทั่งศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนา ของชนกลุ่มใหญ่ของประเทศไทยก็ตาม แต่มีกฎหมายเกี่ยวกับการพนัน ตามพระราชบัญญัติการ พนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวถือว่าถูกต้องตามระบอบการปกครองของประเทศไทย ตัวอย่างการพนันประเภทอนุญาต ได้แก่ การเล่นตามบัญชี ข. ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งมี 28 ชนิดด้วยกัน ตัวอย่างเช่น การเล่นต่างๆ ที่ให้สัตว์ต่อสู้หรือแข่งขัน เช่น ชนโค ชนไก่ กัดปลาแข่งม้า ฯลฯ วิ่งวัวคน ชกมวย มวยปล้ำ สลากกินแบ่ง สลากกินรวบ หรือการ เล่นอย่างใดที่เสียโชคให้เงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคน ใ้ไฟต่อแต้ม ไฟต่างๆ ฯลฯ การทำหวยใต้ดินให้ถูกต้องตามกฎหมาย วัตถุประสงค์เพื่อรัฐสามารถเก็บภาษีจากส่วนนี้ได้ ส่วน

วิธีการจัดเก็บภาษี เช่นสนามแข่งม้า โดยเก็บจากค่าผ่านประตู และรายรับที่หักจ่ายจากผู้เล่นการพนันแข่งม้า ซึ่งทั้งหมดนั้นเป็นส่วนหนึ่งรายได้ของรัฐ⁴⁸

2. สถานบริการ

สถานบริการ หมายความว่า “สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวังประโยชน์ในทางการค้า” สถานบริการเป็นสถานที่ที่มีการประกอบกิจการที่กิจการบันเทิงหรือหย่อนใจ หมายความว่า การประกอบกิจการในด้านบันเทิงหรือหย่อนใจต่างๆ ในสถานบริการเพื่อหารายได้เป็นธุรกิจ เช่น สถานมหรสพ สถานที่ฉายภาพยนตร์ในทอล์กคลับ คาบาเรต์ ดิสโก้เธค เป็นต้น จัดแข่งกับศาสนาสลามอย่างชัดเจน และยังกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอีกด้วย เห็นได้จาก พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ.2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2546 แบ่งสถานบริการ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบ ในเรื่องลักษณะของการประกอบกิจการ ได้แก่

- สถานบริการตามมาตรา 3(1) คือ สถานเต้นรำ รำวง หรือร้องเงิ้ง เป็นปกติธุระประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มีคูบริการ²
- สถานบริการตามมาตรา 3(2) คือ สถานที่ที่มีการจำหน่ายสุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า
- สถานบริการตามมาตรา 3(3) คือ สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า เจ้าพนักงานสรรพสามิตรับชำระภาษี และออกใบเสร็จรับเงินให้กับผู้ประกอบกิจการสถานบริการ ซึ่งสามารถรับชำระจาก เงินสด แคชเชียร์เช็ค และ เช็คประเภท ง. (เช็คที่ผู้มีหน้าที่ชำระเงินผลประโยชน์เป็นผู้สั่งจ่ายและชำระโดยตรง กรณีนี้ต้องขออนุมัติกรมสรรพสามิตก่อน)⁴⁹

3. สุรา

สุราเป็นสิ่งที่บทบัญญัติอิสลามจัดให้เป็นสิ่งต้องห้ามอย่างชัดเจนซึ่งมุสลิมไม่สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสุรา ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใดก็ตาม เนื่องจาก ผลร้ายที่เกิดขึ้นในหลายๆ

⁴⁸ <http://www.polsci.chula.ac.th> สืบค้นเมื่อวันที่ (22/4/ 2554) <http://www.baanjomayut.com> สืบค้นเมื่อวันที่ (22/4/ 2554)

⁴⁹ คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง การรับชำระภาษีสถานบริการ (ในทอล์กคลับและดิสโก้เธคสถานอาบน้ำหรืออบตัวและนวดสนามม้า และสนามกอล์ฟ) http://www3.excise.go.th/content/linklocalpak3/nm/pdf/kumer_service.pdf สืบค้นเมื่อวันที่ (7/9/2553)

ด้านไม่ว่าจะเป็นในด้าน สุขภาพอนามัย สังคมเศรษฐกิจ และศาสนา ฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องเข้าใจรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับสุราเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการไปยุ่งเกี่ยวกับมัน

ก. คำนิยาม สุรา ซึ่งสอดคล้องในภาษาอาหรับกับคำว่า (الخمر) เริงภาษา

เดิมของคำว่า “อัลคอมรฺ”คือ การปกปิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งและได้เรียกด้วยชื่อ อัลคอมรฺนี้ เพราะมันทำให้สติปัญญาหมึนเมา หมายถึงปกปิด (Ibn Manzur, n.d.: 4/254)

ข. คำนิยาม สุรา ซึ่งสอดคล้องในภาษาอาหรับกับคำว่า (الخمر) เริงวิชาการ

คำว่า “อัลคอมรฺ”ในทางวิชาการ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอาการมีนเมา ไม่ว่าจะผลิตมาจากผลไม้ต่างๆ อาทิเช่น องุ่น อินทผลัด้ม มะเดื่อ ผลองุ่นแห้งหรือสิ่งทีผลิตมาจากเมล็ดพืช เช่น เมล็ดข้าวสาลี ข้าวบาเลย์ หรือผลิตมาจากของหวาน เช่น น้ำผึ้ง สิ่งต่างๆ เหล่านี้อาจจะดื่ม ตั้งไฟ หรือหมัก โดยที่ไม่ต้องตั้งไฟ อาจะอยู่ในชื่อที่รู้จักมาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น สุรา หรือจะอยู่ในชื่อที่ต้งขึ้นมาใหม่ เช่น อาร์ค แชมเปญ หรืออื่นๆ (al-Mausu ‘ah al-Fiqhiyah,1983 : 5 / 11-12)

จากความหมายข้างต้น สามารถจำกัดความ ของสุราได้ว่า ทุกสิ่งที่มีฤทธิ์ไปกดประสาทแล้วทำให้เกิดอาการมีนเมา และสิ่งมีนเมาทุกชนิด คือ สุรา (الخمر)

สุราทุกชนิด เป็นที่ต้องห้ามในกฎหมายอิสลาม นั่นก็คือ หะรอม ซึ่งหมายถึง สิ่งที่สามารถทำให้มีอาการมีนเมาในจำนวนมากได้ แม้มีจำนวนน้อยแค่หยิบมือ ก็หะรอม เช่นกัน ต้งท่านอิหม่าม มุสลิม⁵⁰ ได้รายงานหะดีษ ในหนังสือเศาะหิหฺ ของท่านคือรายงานจากท่านอิบนุอุมร์ (رضي الله عنه)⁵¹ว่า ท่านเราะสูล(ﷺ)ได้กล่าวว่:

((وكل مسكر خمر وكل خمر حرام))

ความว่ :”ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีนเมาคือ คอมรฺ และ คอมรฺ ทุกชนิดนั้น หะรอม” (บันทึกโดย Muslim, n.d.: 5337)

⁵⁰ มุสลิม บิน อัลหุญาญญ บินมุสลิม อัลกุซัยรีย ท่องจำอัลกุรอานทั้งเล่ม และเป็นผู้นำท่านหนึ่งในวิชาการหะดีษ เกิดที่เมือง นัยซาปุร และเสียชีวิตที่นั่นในปี.ศ.ที่ 261หนังสือที่เลื่องลือของท่านคือ เศาะหิหฺมุสลิม ซึ่งถือเป็น 1 ใน อัศเศาะหิหฺ 2 เล่ม (บุกอริเยและมุสลิม) ที่ถูกยอมรับและเป็นที่ยอมรับในเรื่องของหะดีษ(al-Zirikli,2002:7/231)

⁵¹ อับดุลลอฮฺ บินอุมร์ บินอัลลือฎฎ็อบ มีฉายาว่า อูบัยดิรเราะฆมาน เกิดในปีที่ 2 แห่งการแต่งตั้งนบี และรับอิสลามพร้อมกับบิดา (ท่านอุมร์) อิฉญเราะฮฺพร้อมกับบิดาและมารดาขณะที่ยังอายุเพียง 11 ขวบ ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่รายงานหะดีษของท่านนบี(ﷺ)ไว้มากเสียชีวิตในปี.ศ.ที่ 73 (al-Zirikli,2002:4/108)

หะดีษข้างต้นได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สิ่งที่มีนเมาทุกชนิด หะรอม และทั้งหมดนั้นได้ชื่อว่า คอมรุ ถึงแม้ว่าจะเป็นน้ำหวานของอินทผลัมแห้ง อินทผลัมสด อินทผลัมอ่อนแห้ง ข้าวฟ่าง ข้าวโพด น้ำผึ้ง และอื่นๆ ทั้งหมดนั้นเป็นสิ่งที่หะรอมและได้ชื่อว่า คอมรุ (สุรา)

ค. บทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับสุรา

สุรา เป็นตัวบ่อนทำลาย และสร้างความหายนะแก่ตัวเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ เป็นสิ่งเสพติดชนิดหนึ่ง ทำให้ร่างกายและ สมองอ่อนเพลีย ขาดสติไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตัวเองได้ เป็นสาเหตุของความชั่วร้าย และเป็นแหล่งที่มาของโรคภัยนานาชนิด อิสลามเป็นศาสนาที่ปกป้องชีวิต ทรัพย์สิน เกียรติยศ และสติปัญญา ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงพบว่า อิสลามได้บัญญัติเกี่ยวกับสุรา เป็นที่ต้องห้ามมิให้มีการยุ่งเกี่ยวไม่ว่ากรณีใดๆ ห้ามเข้าแหล่งมั่วสุม เกี่ยวข้อง หรือทำธุรกิจการค้า หาผลประโยชน์ สุราเป็นสิ่งที่หะรอมโดยบทบัญญัติอัลกุรอาน อัลหะดีษ และมติเป็นเอกฉันท์ของนักกฎหมายอิสลาม โองการอัลกุรอานที่ได้กล่าวไว้ว่า :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ

لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ (المائدة: 90)

ความว่า: “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ที่จริงสุราและการพนันและแทนหิน สำหรับเชือดสัตว์บูชาอันดี และการเลี้ยงตัวนั้นเป็นสิ่งโสมนอนอันเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลจากมันเสียเพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ” (อัล มาอิดะฮ์: 90)

โองการอัลกุรอานข้างต้น ได้กล่าวถึงอย่างชัดเจนว่า ไม่มีความเห็นซึ่งที่แตกต่างเกี่ยวกับการชี้ไปถึงการห้ามดื่มสุรา ของโองการนี้

ท่านอิหม่ามกุฎุบียฺได้กล่าวในหนังสือตัฟซีร์ของท่านว่า: “นักกฎหมายอิสลาม ไม่มีความขัดแย้งเกี่ยวกับอายะฮ์นี้ ซึ่งอยู่ในสุเราะฮ์ อัลมาอิดะฮ์ ที่ได้ประทานลงมาเกี่ยวกับการห้ามดื่มสุรา และมันเป็นการห้ามที่ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับสุราอย่างเด็ดขาด” (al-Qurtubiy, n.d.: 6/266)

ชาวอาหรับในสมัยญาฮิลียะฮ์⁵² นิยมสุราและงานเลี้ยงที่มีการดื่มสิ่งมีนเมา เป็นอย่างมาก เพื่อกำจัดสิ่งนี้ออกไปจากสังคมในสมัยนั้น อัลลอฮ์ (ﷻ) ได้ใช้วิธี ด้วยการให้การศึกษาคือ อบรม เพื่อให้ชาวอาหรับเห็นชัดแจ้งว่าโทษของการดื่มสุรานั้นยิ่งใหญ่กว่าการให้ลุลู และด้วยวิธีการห้าม

⁵² สมัยก่อนที่ท่านนบี (ﷺ) เป็นเราะสูล (Sulaiman bin Abdullah Ala Shaikh, 2002: 2/81)

ปรามอย่างเป็นขั้นตอน ดังที่อัลลอฮ์ได้กล่าว ในสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ 219 ซึ่งเป็นคำสั่งแรกเพื่อเตรียมไปสู่การห้ามโดยเด็ดขาด ว่า :

(يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا آثَمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا)

(البقرة: 219)

ความว่า : “พวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับน้ำเมา และการพนัน จงกล่าวเถิดว่า ในทั้งสองนั้นมีโทษและ มีคุณหลายอย่างแก่มนุษย์ แต่โทษของมันทั้งสองนั้นมากกว่าคุณของมัน” (อัลบะเกาะเราะฮ์ : 219)

เมื่ออัลลอฮ์ (ﷻ) ได้ประทานโองการนี้ลงมา บางส่วนชาวมุสลิมเลิกดื่มสุรา แต่ส่วนมากยังไม่ยอมที่จะเลิก จนกระทั่งละหมาดในสภาพที่ตัวเองมีอาการมึนเมา อ่านอัลกุรอานในละหมาดไม่ถูก อัลลอฮ์ได้ทรงประทานอายะฮ์ในสุเราะฮ์ อันนิสาอ์ อายะฮ์ที่ 4 เป็นคำสั่งครั้งที่สอง ซึ่งเป็นการห้ามละหมาดในสภาพที่ มึนเมา ดังโองการอัลกุรอานกล่าวว่า :

(يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ) (النساء: 43)

ความว่า: “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าเข้าใกล้การละหมาด ขณะที่พวกเจ้ากำลังมึนเมาอยู่ จนกว่าพวกเจ้าจะรู้ สิ่งที่พวกเจ้าพูด” (อัลนิสาอ์ :

43)

หลังจากที่อัลลอฮ์ (ﷻ) ได้ทรงประทาน โองการดังกล่าวแล้ว ทำให้บรรดา ผู้ที่ดื่มสิ่งมึนเมาดังกล่าว ได้เปลี่ยนเวลาดื่มใหม่เพื่อไม่ให้ตรงกับเวลาละหมาด หลังจากนั้น คำสั่งเกี่ยวกับการห้ามสิ่งมึนเมาโดยเด็ดขาดก็ได้ทรงประทานลงมาในสุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ อายะฮ์ 90-91ดังโองการอัลกุรอานที่ได้กล่าวว่า :

(يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رَجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ) إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ)

(المائدة : 90-91)

ความว่า: “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ที่จริงสุราและการพนันและแท่นหินสำหรับเชือดสัตว์บูชาอันต์ และการเสี่ยงดีวนั้นเป็นสิ่งโสมมอันเกิดจากการกระทำของชัยฏอน ดังนั้นพวกเจ้าจงห่างไกลจากมันเสียเพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ ที่จริงชัยฏอนนั้นเพียงต้องการที่จะ

ให้เกิดการเป็นศัตรูกันและการเกลียดชังกันระหว่างพวกเจ้าในสุรา และการพนันเท่านั้น และมันจะหันเหพวกเจ้าออกจากกรรมาธิการ ถึงอัลลอฮ์ และการละหมาดแล้วพวกเจ้าจะยุติใหม่” (อัลมาอิดะฮ์ : 90-91) (al-Tabariy, 2000 : 10/568-569 , al - Maududiy, 2008: 1/349)

3.1.2 การเก็บภาษีโดยรัฐบาลไทย

รัฐบาลมีหน้าที่สำคัญในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนสิ่งเหล่านั้นจะดำเนินการไปไม่ได้หากปราศจากงบประมาณ เพราะฉะนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องจัดหางบประมาณ ด้วยการจัดเก็บภาษี ซึ่งครอบคลุมพลเมืองของประเทศทั้งหมด จะเป็นมุสลิมหรือมิใช่มุสลิม โดยที่รัฐได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี และถือเป็นสิ่งที่ชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมายของประเทศ การจัดเก็บภาษีจากพลเมืองที่หลากหลายข้างต้นสามารถแบ่งรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.2.1 การเก็บภาษีของรัฐบาลไทยจากพลเมืองที่มีมุสลิม

ภาษีเป็นรายได้หลักของประเทศไทย เป็นแหล่งงบประมาณที่สำคัญเพื่อไว้ใช้ในการบริหารและพัฒนาประเทศ ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐจึงออกกฎหมาย เกี่ยวกับการจัดภาษีจากพลเมืองของประเทศ ส่วนกรณีประเทศไทยจัดเก็บภาษีจากพลเมืองที่มีมุสลิม แหล่งที่มาของภาษีก็น่าสนใจมีความหลากหลาย ภาษีบางประเภทเป็นสิ่งที่ต้องห้าม และบางประเภทก็เป็นสิ่งที่มิได้ห้ามในหลักการอิสลาม ทั้งหมดนั้นเป็นสิ่งที่ชอบธรรม โดยกฎหมายของประเทศ ซึ่งกฎหมายอิสลามให้การรับรอง การจัดเก็บภาษีของรัฐจากพลเมืองที่มีมุสลิม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ภาษีทั่วไป

ภาษีทั่วไป คือ ภาษีที่รัฐบาลไทยจัดเก็บจากพลเมืองของประเทศที่มีมุสลิมที่ทำธุรกรรมต่างๆ ตามกฎหมายของประเทศ ทั้งที่สอดคล้องกับศาสนาหรือไม่สอดคล้องกับศาสนาเว้นแต่ภาษีสรรพสามิตที่รัฐจัดเก็บจากการจำหน่าย ยาสูบ สุรา เบียร์ สลากกินแบ่งรัฐบาล ตลอดจน ภาษีการพนัน และสนามม้า ที่ถูกต้องตามกฎหมายเป็นต้น ถึงแม้จะขัดกับหลักศีลธรรมของประเทศก็ตาม

จากคำกล่าวของท่านอิสมาอีล ลุดฟีเยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การทำธุรกรรมต่างๆ ระหว่างผู้ที่มีใจมุสลิมในรัฐที่มีใจรัฐอิสลาม ไม่จำเป็นต้องใช้กฎหมายอิสลามเป็นบรรทัดฐาน พวกเขาสามารถทำธุรกรรมที่เห็นชอบหรือถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง กฎหมายอิสลามให้การยอมรับ และถือว่า การทำธุรกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งชอบธรรมระหว่างพวกเขา เช่นการจัดเก็บภาษีสุรา เป็นต้น

ฉะนั้น การนำบรรทัดฐานกฎหมายอิสลามมากำหนดว่า ภาษีประเภทใดเป็นสิ่งที่ต้องห้ามหรือประเภทใดเป็นสิ่งอนุมัติในรัฐที่มีใจรัฐอิสลามซึ่งทั้งฝ่ายรัฐผู้จัดเก็บภาษีและฝ่ายประชาชนผู้เสียภาษีส้วนมิใช่มุสลิมนั้น จึงเป็นการกระทำที่ขัดกับหลักกฎหมายอิสลาม เพราะ หากมิฉะนั้นแล้ว ธุรกรรมต่างๆ ที่ประชาชนผู้ที่มีใจมุสลิมในรัฐที่มีใจรัฐอิสลามดำเนินการระหว่างกัน ก็ย่อมเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรมทั้งหมด ซึ่งความจริงมิได้เป็นเช่นนี้เลย

สรุปแล้ว กฎระเบียบ และกระบวนการจัดเก็บภาษี ที่ถูกบัญญัติและดำเนินการในรัฐที่มีใจรัฐอิสลามนั้น เป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายอิสลาม เพราะศาสนาอิสลามให้การเห็นชอบและให้การรับรองต่อพันธกรรมและธุรกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ที่มีใจมุสลิมในรัฐที่มีใจรัฐอิสลาม การวินิจฉัยใดๆ โดยใช้บรรทัดฐานของกฎหมายอิสลาม จึงถือเป็นการวินิจฉัยที่ผิดหลักการของอิสลาม

3.1.2.2 การเก็บภาษีของรัฐบาลไทยจากพลเมืองที่เป็นมุสลิม

มุสลิมสามารถอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐที่มีใจรัฐอิสลามและมีได้เป็นที่ต้องห้ามตามบทบัญญัติของอิสลามแต่ประการใด หากแต่มีเงื่อนไขต้องมีความเสรีภาพทางศาสนา และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในหนังสือประวัติศาสตร์อิสลาม “สี่เราะซูลเราะซูล” ของ มุหัมมัด บินอิสฮาก⁵⁴ มีบันทึกว่า เมื่อบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านเราะซูล ถูกกดขี่ ท่านไม่สามารถปกป้องทุกคนอย่างทั่วถึง ท่านจึงสั่งให้เศาะหาบะฮ์จำนวนหนึ่งอพยพไปยังเมืองหะบะชะฮ์ (ปัจจุบันอยู่ในประเทศอิโอบี) เป็นการอพยพครั้งแรกของมุสลิมที่มีขึ้นก่อนปีฮิจญเราะฮ์ศักราช กษัตริย์อันนะญาซีย⁵⁵ แห่งเมืองหะบะชะฮ์มิใช่มุสลิม พระองค์เป็นกษัตริย์ที่มีคุณธรรมสูง พระองค์ทรงให้การต้อนรับบรรดามุสลิมผู้อพยพและทรงประทานที่พำนักให้ พวกเขาต่างมีความสุขที่ได้อยู่

⁵⁴ มุหัมมัด บินอิสฮากชะฮาด บินคิยาฮ์ ออบูบักร์ เกิดปีศ.ศ 80 อัลอัลลามะฮ์เป็นผู้รอบรู้ในเรื่องหะดีษและประวัติศาสตร์เจ้าของหนังสือ “สี่เราะฮ์อันนะบาวียะฮ์” (al-Dhahabi, 1993:2/33-34)

⁵⁵ อันนะญาซียคือชื่อราชวงศ์กษัตริย์แห่งอิสตันบูล (ประเทศอิโอบีปัจจุบัน) พระองค์มีชื่อเต็มว่าอัลอะฮ์มะฮ์ เข้ารับอิสลามแต่ไม่ได้ฮิจญเราะฮ์ไปมะดีนะฮ์ บรรดาอูลามาอุมมีความเห็นต่างกันในเรื่องการเป็นเศาะหาบะฮ์หรือคามีอีย์ของพระองค์ พระองค์เสียชีวิตสมัยท่านนบียังมีชีวิตอยู่ โดยท่านนบีได้ละหมาดขออิบบะฮ์มาดขอพรให้ศพหลังจากที่ศพถูกฝังเรียบร้อยแล้ว) ให้กับท่าน (al-Dhahabi, 1993:1/428)

ในสังคมที่ดี มีความมั่นคงและเสรีภาพในการนับถือศาสนา และการอพยพครั้งที่สองก่อนปีฮิจญเราะฮ์ศักราช มุสลิมได้อพยพไปยังหะบะชะฮ์อีกครั้ง ซึ่งครั้งนี้มุชริกิน(ผู้ที่ตั้งภาคีกับพระเจ้าและไม่ยอมรับท่านบีมุหัมมัด)จากมหานครมักกะฮ์ ได้ส่งตัวแทนไปเจรจากับกษัตริย์อันนะญาซียุขอรับผู้อพยพทั้งหมดกลับคืนสู่มหานครมักกะฮ์เพื่อรับโทษ เมื่อได้ซักถามและได้รับความชัดเจนแล้ว พระองค์ก็ตรัสว่า บรรดามุสลิมยอมมีอิสระที่จะอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรของข้าตราบเท่าที่พวกเขาต้องการ ซึ่งทำให้มุชริกินจากมหานครมักกะฮ์ผิดหวังในที่สุด (Ibn Ishaq,n.d.:1/74-78)

กรณีประวัติศาสตร์อิสลามข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า มุสลิมสามารถจะอาศัยอยู่ที่ใดก็ได้ถ้าที่นั้นมีความอิสระ สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้ และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ว่าจะป็นรัฐอิสลาม หรือรัฐที่มีใช้รัฐอิสลาม

อิสลามคือศาสนาแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นศาสนาที่กำหนดความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับพระผู้เป็นเจ้า และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ไม่ว่าจะป็นปัจเจกบุคคลหรือส่วนรวม เมื่อมนุษย์มีความจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันในสังคมที่เป็นรัฐที่มีใช้รัฐอิสลาม และต้องพึงพากฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ และภาคประชาชน ตลอดจนเกิดความปกติสุขในสังคม อิสลามก็เห็นชอบและยอมรับในกฎระเบียบดังกล่าว ตราบใดที่ไม่ขัดแย้งตามแม่บทหรือเจตนารมณ์ของกฎหมายอิสลาม และไม่ก่อให้เกิดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ศาสนาอิสลาม ได้วางกรอบอย่างชัดเจน เกี่ยวกับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับหลักการมูออะลาต ระหว่างมุสลิมกับผู้ที่มีใช้มุสลิม และระหว่างพลเมืองมุสลิมกับรัฐที่มีใช้รัฐอิสลาม ซึ่งนักกฎหมายอิสลามมีความเห็นตรงกันว่า ความแตกต่างของสองรัฐมีผลต่อข้อกำหนดที่ไม่เกี่ยวข้องกับอิบาฮาด เช่น การทำธุรกิจ การค้าขาย การเช่า และอื่นๆ

ภานี คือ รายได้หลักของประเทศที่มีใช้รัฐอิสลาม รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติในการจัดเก็บภานีจากประชาชนทุกหมู่เหล่า ประชาชนที่เป็นมุสลิมในฐานะที่เป็นพลเมืองและมีสถานภาพเป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้วยเช่นกัน หากหลีกเลี่ยงหรือไม่จ่ายภานี ก็จะถูกตีความผิดตามกฎหมาย

ทั้งนี้ ในทัศนะของพลเมืองไทยที่เป็นมุสลิมนั้น ภานีที่รัฐบาลจัดเก็บสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทคือภานีทั่วไปและภานีบาป

1. ภานีทั่วไป

ภานีทั่วไป คือ ภานีจากการทำธุรกรรมที่ไม่ขัดแย้งกับหลักการศาสนาอิสลาม

2. ภาษีบาป

ภาษีบาป คือ ภาษีจากรัฐกรรมที่ขัดแย้งกับหลักการศาสนาอิสลาม ที่จัดเก็บจากพลเมืองที่เป็นมุสลิม

3.2 การเก็บภาษีโดยรัฐอิสลาม

รัฐมีหน้าที่ต้องบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน การจะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น จำเป็นต้องมีงบประมาณอย่างพอเพียง หากแหล่งรายได้หลักของรัฐอิสลาม มีเพียงจากการจัดเก็บซะกาต⁵⁶ เคาะรอจญ์⁵⁷ ญิซยะฮ์⁵⁸ กุมุส⁵⁹ อุซุร⁶⁰ เฆาะนิมะฮ์⁶¹ และฟัยอ์⁶² เท่านั้น ก็คงไม่พอเพียงเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ได้ โดยเฉพาะในยุคสมัยปัจจุบัน แหล่งรายได้ดังกล่าว บางส่วนก็ไม่มีแล้ว จึงจำเป็นที่รัฐอิสลามต้องจัดเก็บภาษีจากประชาชนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารประเทศ

3.2.1 ความหมายภาษีในอิสลาม

ภาษี หมายถึง เงินที่รัฐจัดเก็บจากการครอบครอง การดำเนินธุรกรรม หรือ รายได้ที่มีอัตราความเลื่อมล้ำตามความแตกต่างของกฎหมายและลักษณะของทรัพย์สิน (al-Mu 'ujam al-Wasit , n.d.: 1/537)

ภาษี หมายถึง เงินที่รัฐบังคับจัดเก็บจากประชาชน หรือ ทรัพย์สิน (Qal 'ahjiy Muhammad wa Qunaibiy Hamid, n.d.:1/284)

⁵⁶ คือ บทบัญญัติทางกฎหมายอิสลามที่กำหนดให้บุคคลและนิติบุคคลมุสลิมที่มีทรัพย์สินถึงพิกัดอัตราที่ศาสนากำหนดไว้ (นิศอบ) ในวันครบรอบปีจันทร์คดียะต้องจ่ายทรัพย์สินนี้ออกไปจำนวนหนึ่งในอัตราที่ศาสนากำหนดไว้ (Qal'ahjiy;1981:351)

⁵⁷ คือ ภาษีที่ดิน (Qal'ahjiy;1981:295)

⁵⁸ คือ ภาษีที่เรียกเก็บจากผู้ที่มีไร่มุสลิม (Qal'ahjiy;1981:182)

⁵⁹ คือ ทรัพย์สินที่ถูกแบ่งออกเป็นห้าส่วนที่ได้มาจากการทำสงคราม สินแร่ (Qal'ahjiy;1981:531)

⁶⁰ คือ ภาษีจากพ่อค้าที่มีไร่มุสลิมซึ่งเดินทางเข้ามาค้าขายในรัฐอิสลาม (Qal'ahjiy;1981:501)

⁶¹ คือ ทรัพย์สินที่ได้จากสงคราม (Qal'ahjiy;1981:522)

⁶² คือ ทรัพย์สินที่ได้โดยไม่มีการทำสงคราม (Qal'ahjiy;1981:531)

3.2.2 ทศนะนักกฎหมายอิสลามเกี่ยวกับการเก็บภาษี

เมื่อรัฐอิสลามมีรายได้หลักจากแหล่งรายได้ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การเรียกเก็บรายได้นอกเหนือสิ่งดังกล่าวเพื่อเป็นรายได้เสริมของประเทศ ไม่ว่าจะ เป็นภาษีหรืออื่นๆ นักกฎหมายอิสลามมีความเห็นต่างกัน เป็นสองทศนะ คือ

ทศนะที่หนึ่ง เห็นว่า อิสลามได้วางระบบการจัดเก็บซะกาต เกาะรอจญ ญิซยะฮ์ คุมุส อุซุร และฆะนะอีมะฮ์ เป็นรายได้ของประเทศเรียบร้อยแล้ว จึงไม่อนุมัติที่จะให้เรียกเก็บรายได้จากแหล่งอื่นๆ อีกต่อไป ไม่ว่าจะ เป็นการจัดเก็บภาษีหรืออื่นๆ ก็ตาม ทศนะนี้เป็นของนักกฎหมายอิสลามรุ่นหลัง (al-Qaradawiy, 1973: 2/964) โดยได้อ้างหลักฐานและเหตุผลในเรื่องการไม่อนุมัติให้จัดเก็บภาษีในอิสลาม ดังนี้

1) คำรายงานของตอลหะฮ์ บินอุบัยดิลละฮ์⁶³ (ﷺ) ว่า มีชายคนหนึ่งจากแคว้นนัจดียะ มาหา

ท่านนบี (ﷺ) และได้ถามเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ท่านนบี (ﷺ) ตอบว่า:

(خمس صلوات في اليوم والليلة) فقال هل علي غيرها ؟ قال (لا إلا أن تطوع) . قال رسول الله صلى الله عليه

و سلم (وصيام رمضان) . قال هل علي غيره ؟ قال (لا إلا أن تطوع) . قال وذكر له رسول الله صلى الله عليه

و سلم الزكاة قال هل علي غيرها ؟ قال (لا إلا أن تطوع) . قال فأدبر الرجل وهو يقول والله لا أزيد على هذا

ولا أنقص قال رسول الله صلى الله عليه و سلم (أفلح إن صدق)

ความว่า : “อิสลามคือ การละหมาด 5 เวลา” เขาถามว่า ฉันต้อง

ละหมาดอื่นๆอีกไหม ท่านนบี (ﷺ) ตอบว่า: “ไม่แล้ว นอกจาก

การละหมาดที่สมควรใจ”แล้วท่านนบี (ﷺ) ก็บอกต่อว่า “การถือศีล

อดในเดือนรอมฎอน” เขาถามว่า ฉันจะต้องถือศีลอดอื่นๆอีกไหม

ท่านนบี (ﷺ) ตอบว่า: “ไม่แล้ว นอกจากการถือศีลอดที่สมควรใจ”

แล้วท่านนบี (ﷺ) ก็บอกต่อว่า “การจ่ายซะกาต”เขาถามว่า ฉัน

จะต้องจ่ายอย่างไรอีกไหม ท่านนบี (ﷺ) ตอบว่า: “ไม่แล้ว

นอกจากการจ่ายที่สมควรใจ”ชายคนนั้นจึงหันหลังกลับพลางกล่าว

ว่า: ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ (ﷻ) ว่าฉันจะไม่เพิ่มหรือลดจากสิ่งที่ท่าน

(ﷺ) ได้บอกอีกแล้ว ท่านนบี (ﷺ) เลยตอบว่า: “โชคดียิ่ง หาก

⁶³ ตอลหะฮ์ บินอุบัยดิลละฮ์ บินอุษมาน บินอัมร์ บินกะอับอัลกุเราะซีย์ฉายาอบูมูหัมมัดรู้จักในนามตอลหะฮ์เป็นผู้หนึ่งในจำนวน 10 ท่านที่รับรองเป็นชาวสวรรค์ เป็น 1 ใน 6 ท่านที่อุมัรฺ บินอัลค็อฏฏอบแต่งตั้งเป็นสภาชุรอ ถูกฆ่าโดยมรวาน บินอัลหะกัมในสงครามญะมัลขณะที่อยู่ของท่าน 60 กว่าปี (Mausu 'ah al-'Alam,n.d.:1/334)

เขาทำตามสัญญา” (บันทึกโดย al-Bukhariy,1987.: 46 และ Muslim,n.d.: 109)

- 2) คำรายงานของอบูฮุรัยเราะฮฺ (رضي الله عنه) ว่าชาวชนบทอาหรับคนหนึ่งได้มาถามท่านนบี (ﷺ)ว่า:

دلني على عمل إذا عملته دخلت الجنة، فقال: ((تعبد الله ولا تشرك به شيئاً، وتقيم الصلاة المكتوبة، وتؤدي الزكاة المفروضة، وتصوم رمضان))، قال: والذي نفسي بيده، لا أزيد على هذا شيئاً ولا أنقص منه، فلما ولى قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ((من سره أن ينظر إلى رجل من أهل الجنة فلينظر إلى هذا)) وفي رواية قال عليه السلام: ((إن صدق الأعرابي؛ دخل الجنة))

ความว่า: โอ้ ท่านเราะฮฺลุลลอฮฺ โปรดบอกการงานสักอย่างหนึ่ง ที่เมื่อทำแล้ว ฉันจะได้เข้าสวรรค์ ท่านนบี(ﷺ)ตอบว่า: “ท่านจงอธิบาคะฮฺต่ออัลลอฮฺ (ﷻ) โดยไม่ต้องภาทึใดๆกับพระองค์ ท่านจงละหมาด ท่านจงจ่ายชะกาต ท่านจงถือศีลอดในเดือนรอมฎอน” เขาจึงกล่าวว่า: ข้าสาบานต่ออัลลอฮฺ (ﷻ)ว่าจะไม่เพิ่มและลดจากสิ่งทีนบี(ﷺ)ได้บอกให้อีกแล้ว เมื่อชาวชนบทอาหรับผู้นั้นได้หันหลังกลับ ท่านนบี(ﷺ)ก็ได้กล่าวว่า: “ใครอยากดูชายชาวสวรรค์ก็จงดูชายท่านนี้” (บันทึกโดย al-Bukhariy,1987.: 1333 และ Muslim,n.d.: 116) และในสายรายงานอื่นได้ระบุว่า ท่านนบี (ﷺ)ได้กล่าวว่า: “ถ้าหากชาวอาหรับชนบทคนนี้ทำตามทีบอกจริงๆ แน่อนเขาจะได้เข้าสวรรค์ (บันทึกโดย al-Tirmidhiy,n.d.: 619) ซึ่งเชคอัลบานียได้ชี้ว่าหะดีษบทนี้อยู่ในระดับเศาะหิหฺ(al-Baniy,n.d.:119)

ทั้งสองหะดีษข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า ชาวชนบทอาหรับสองท่านได้ประกาศว่านอกเหนือชะกาตแล้ว เขาจะไม่บริจาคทรัพย์สินอย่างอื่นอีกต่อไป ซึ่งท่านนบีก็ได้ยอมรับ และรับรองว่าพวกเขาจะได้เป็นชาวสวรรค์ ดังนั้นถ้าหากมุสลิมยังมีภาระต้องบริจาคสิ่งอื่นใดนอกเหนือจากชะกาตแล้ว แน่อนยิ่ง ท่านนบีก็คงไม่รับรองสวรรค์ให้กับคนทั้งสองเพราะถือว่าคนทั้งสองยังบกพร่องในหน้าที่ทางศาสนา

- 3) คำรายงานของอบูฮุรัยเราะฮฺ (رضي الله عنه)ว่า

أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: ((إذا أديت زكاة مالك؛ فقد قضيت ما عليك))

ความว่า: “ท่านนบีได้กล่าวว่า: “เมื่อท่านได้จ่ายชะกาตทรัพย์สินของท่านก็ถือว่าท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ทางการเงินเรียบร้อยแล้ว” (บันทึก

โดย IbnHibban,n.d.: 1788)ซึ่งเชคอัลบานีย์ได้ชี้ว่าหะดีษบทนี้อยู่
ในระดับ หะสัน (al-Baniy,n.d.:1719)
หะดีษข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงว่า ใครก็ตามที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ทางการเงิน
ด้วยการจ่ายชะกาต เขาก็ไม่จำเป็นต้องจ่ายสิ่งอื่นใดอีกต่อไป

4) คำรายงานของนางฟาติมะหุ บินติก็อยตุ⁶⁴ ว่าท่านนบี (ﷺ) ได้กล่าวว่า :

((ليس في المال حق سوى الزكاة))

ความว่า: “นอกเหนือจากชะกาตแล้ว ทรัพย์สินไม่จำเป็นต้องถูก

ชำระค่าใดๆอีก” (บันทึกโดย IbnMajah,: n.d 1789)

หะดีษข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องบริจาคทรัพย์สิน

นอกเหนือจากชะกาตเท่านั้น

5) การจัดเก็บภาษีเป็นการบังคับที่ไม่ให้เกียรติแก่ผู้ครอบครองทรัพย์สินอันเป็นกรรมสิทธิ์
ส่วนบุคคล

6) มีหลายหะดีษที่กล่าวตำหนิบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี

เช่น ท่านรฎัยฟือ บินยาบิต⁶⁵ (رضي الله عنه) ได้ยินท่านนบี (ﷺ) กล่าวว่า:

((إن صاحب المكس في النار))

ความว่า: “แท้จริงเจ้าหน้าที่เก็บภาษีจะต้องเข้านรก”(บันทึกโดย

Ahmad,n.d.: 17042) ซึ่งเชคอัลบานีย์ได้ชี้ว่าอยู่ในระดับ เศาะหิหฺ

(al-Baniy,n.d.:787)

อุกบะฮุ บินอามิร⁶⁶ (رضي الله عنه) ได้ยินท่านนบีกล่าวว่า:

((لا يدخل الجنة صاحب مكس))

ความว่า: “เจ้าหน้าที่เก็บภาษีจะไม่ได้เข้าสวรรค์”(บันทึกโดย

Abudaud,: nd : 2939)

ซึ่งเชคอัลบานีย์ได้ชี้ว่าอยู่ในระดับ ฎะอู้อิฟ (al-Baniy,n.d.:2937)

⁶⁴ ฟาติมะหุ บินติก็อยตุ บินคอลลิดอัลกูเราะซีย้อลฟิรียะฮ์เสาะหาบิยะฮ์เป็นผู้ที่อิจญเราะฮ์ไปมะดีนะฮ์เป็นกลุ่มแรกเป็นผู้นำดาดี
และเฉลียวฉลาดเสียชีวิตสมัยเคาะลีฟะฮ์มูอาวีเยฮ์ (al-Dhahabi,1993:2/319, al-Zirikli,2002:5/131-132)

⁶⁵ รฎัยฟือ บินยาบิตอัล อันศอริย์ อันนัจญูริย์ อัลมะคานีย์ ใช้ชีวิตอยู่ที่อียิปต์มูอาวีเยฮ์แต่งตั้งเป็นข้าหลวงเมืองฎะอู้อิมฆิบ
ในปีศ.ศ.46 เสียชีวิตที่บุงเกาะห์ปีศ.ศ.56(al-Dhahabi,1993:3/363)

⁶⁶ อุกบะฮุ บินอามิร บินอัสสา บินมาลิกอัลญะนีย์ร่วมสงครามศึกฟิรพร้อมกับมูอาวีเยฮ์ พิชิตเมืองอียิปต์พร้อมกับอัมรฺ บินอัลอาศ
เป็นข้าหลวงที่อียิปต์ปีศ.ศ. 44 ถึงปีศ.ศ.47เป็นผู้รวบรวมอัลกูรออัน ท่องจำหะดีษ 55 หะดีษ เสียชีวิตและฝังที่ไคโร
(Mausu 'ah al-'Alam,n.d.:1/422)

ทัศนะที่สอง เห็นว่า การเก็บภาษีที่ชอบธรรมเป็นสิ่งที่อนุมัติในอิสลาม เป็นทัศนะของบรรดาเศาะหาบะฮ์ เช่น อุมัรฺ อลี อิบิซุรฺ อาอิชะฮฺ อิบนิอุมัรฺ อิบิสุรียเราะฮฺ อัลหะสัน บินอลี ฟาฏิมะฮฺ บินดีกียะฮฺ ตลอดจนบรรดาตาบิอินและนักกฎหมายอิสลามทั้งสี่สายสำนัก (al-Qaradawiy, 1973: 2/968) โดยเห็นว่า ในอิสลามนั้น การเก็บภาษีเป็นสิ่งที่อนุมัติให้กระทำได้หากมีเงื่อนไขครบถ้วนสมบูรณ์ ดังต่อไปนี้

1. เป็นความจำเป็นเพราะมีงบประมาณไม่พอเพียง

เมื่อรัฐขาดแคลนงบประมาณเพื่อใช้ในโครงการต่างๆรัฐสามารถเรียกเก็บภาษีจากประชาชนได้ จนกว่าจะมีงบประมาณจากแหล่งอื่นๆอย่างเพียงพอ

2. มีอัตราจัดเก็บที่เป็นธรรม

หลักความยุติธรรมในการกำหนดอัตรากำหนดของแต่ละบุคคลที่รัฐพึงคำนึงถึงก็คือ สภาวะในด้านเศรษฐกิจ สังคม รายได้ หนี้สิน เพื่อสร้างความเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

3. เป็นงบประมาณเพื่อโครงการสาธารณประโยชน์

เงินภาษีที่เรียกเก็บต้องไปใช้จ่ายในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ไม่ใช่เพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่มในหมู่ผู้นำประเทศ เครือญาติ ผู้ใกล้ชิด หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

4. ผ่านการเห็นชอบจากรัฐสภา

การออกคำสั่งเรียกเก็บภาษี จะต้องเป็นบทบัญญัติที่ผ่านการเห็นชอบจากสมาชิกสภา เพื่อกลั่นกรองความคิดเห็นในด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดเก็บและการใช้ประโยชน์เป็นไปอย่างโปร่งใสและยุติธรรม

เมื่อเงื่อนไขแห่งการอนุมัติการจัดเก็บภาษีทั้งสี่ประการข้างต้นมีครบถ้วนสมบูรณ์รัฐก็สามารถจัดเก็บภาษีจากประชาชนได้

ในขณะเดียวกัน นักกฎหมายอิสลามจากสายสำนักทั้งสี่มีความเห็นว่า การเก็บภาษีที่ชอบธรรมเป็นสิ่งที่อนุมัติในอิสลาม เพียงแต่ไม่ได้เรียกว่า ภาษี แต่เรียกเป็นชื่ออื่น พวกเขาไม่มองและทัศนะที่หลากหลายเกี่ยวกับภาษีที่ชอบธรรม (ضرائب عادلة) ดังต่อไปนี้

สายสำนักหะนะฟี

นักกฎหมายสายสำนักหะนะฟี มีความเห็นว่า หากรัฐมีความจำเป็น รัฐสามารถกำหนดให้ประชาชนต้องจ่ายภาษีซึ่งเรียกว่า “เงินอุดหนุนโครงการ” ได้ ดังที่ อิบนูอาบิดีนได้กล่าวในหนังสือ หาจิยะฮฺอัลมุหฺตาร: ว่า “การจัดเก็บภาษีที่ชอบธรรมเพื่อใช้จ่ายในทางที่ถูกต้อง เช่น การชดเชยค่าเสียหายที่เป็นประโยชน์ของส่วนรวม การจ้างเจ้าหน้าที่เวรยาม ตามสถานที่ต่างๆที่เรียกว่า

ผู้รักษาการณ์ ผู้พิทักษ์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของกองทัพ และสำหรับการไถ่ถอนเชลยศึก ซึ่งงบประมาณที่อยู่ในคลังของรัฐมิไม่เพียงพอเพื่อใช้จ่ายในสิ่งที่ได้กล่าวมา ด้วยสาเหตุดังกล่าวนี้ รัฐสามารถจัดเก็บภาษีที่ชอบธรรมจากประชาชนเพื่อนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่ได้กล่าวมาข้างต้นได้” และท่านยังได้กล่าวสรุปอีกว่า: “เป็นการอนุมัติให้สามารถเรียกเก็บภาษีจากประชาชนเพื่อใช้จ่ายในทางที่ถูกต้องได้ เมื่องบประมาณในคลังของรัฐมิไม่เพียงพอเพื่อใช้จ่ายในสิ่งที่ได้กล่าวมาข้างต้น” (Ibn ‘Abidin, n.d.: 2/ 368)

สายสำนักมัลิกีย

นักกฎหมายสายสำนักมัลิกีย ได้กล่าวว่า: “ผู้นำสูงสุดมีสิทธิที่จะประกาศให้ประชาชนเสียภาษีให้กับรัฐในสถานการณ์ฉุกเฉินได้” ท่านอิหม่ามกูฎุบียุกกล่าวว่า: “บรรดานักกฎหมายอิสลามได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือด้านทรัพย์สินแก่บรรดามุสลิมที่ยังไม่เพียงพอ หลังจากได้รับการแบ่งปันจากทรัพย์สินชะกาต” (al-Qurtubiy, n.d.: 2/233)

สายสำนักฮาฟีอี

นักกฎหมายสายสำนักฮาฟีอี เห็นว่า “ผู้นำสูงสุดสามารถกำหนดให้คนรวยจ่ายภาษีให้กับรัฐได้ เพื่อให้รัฐนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่ประโยชน์ต่อสาธารณชน” ท่านอิหม่ามฆะซาเลียกล่าวว่า: “เมื่อรัฐไม่มีทรัพย์สินเพื่อใช้จ่ายในกองทัพ หากเกรงว่าศัตรูจะมารุกรานประเทศ หรือกลัวพวกก่อความไม่สงบจะสร้างความวุ่นวายภายในประเทศ ผู้นำสูงสุดก็สามารถกำหนดให้ผู้ที่มิฐานะดีต้องจ่ายทรัพย์สินให้แก่รัฐเท่าที่จำเป็นเพื่อใช้จ่ายในกองทัพทหารได้” (al-Ghazaliy, 1997 : 388)

สายสำนักหัมบะลีย

นักกฎหมายสายสำนักหะนาฟีละหุ เห็นว่า “รัฐสามารถกำหนดให้พลเมืองของประเทศจ่ายภาษีให้แก่รัฐได้ โดยเรียกภาษีนี้นี้ว่า “ค่าใช้จ่ายของรัฐ” และเรียกผู้จ่ายว่าเป็นผู้เสียสละทรัพย์สินในหนทางของอัลลอฮุ ดังที่ท่านอิบนุคุดัยมียะฮุกกล่าวว่า: “เมื่อรัฐได้กำหนดงบประมาณจากทรัพย์สินและค่าธรรมเนียมประจำตัวประชาชน ประชาชนทุกคนจะต้องจ่ายตามจำนวนบุคคลหรือสัตว์เลี้ยง หรือกำหนดให้จ่ายเกินกว่าที่บทบัญญัติอิสลามได้กำหนด หรือกำหนดให้เก็บจากประเภทสิ่งที่ยุคอิสลามไม่ได้บัญญัติไว้ เช่น เก็บค่าใช้จ่ายจากประชาชนผู้ใช้เครื่องอุปโภคบริโภคเมื่อมีการค้าขาย บางครั้งเก็บจากผู้ค้าขายบางครั้งเก็บจากผู้ซื้อ” (Ibn Taimiyah, 1995.: 7/414)

นักกฎหมายอิสลามกลุ่มนี้ ได้อ้างหลักฐานและเหตุผลเกี่ยวกับการเก็บภาษีที่
ชอบธรรมว่าสิ่งนี้เป็นที่อนุมัติในอิสลาม ดังนี้

1) อัลกุรอาน

โองการอัลกุรอานที่กล่าวว่า :

(لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ
السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا
وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾)

(البقرة: 177)

ความว่า: “หาใช่คุณธรรมไม่ การที่พวกเจ้าหันหน้าของพวกเจ้าไป
ทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตกแต่ว่าคุณธรรมนั้นคือผู้ที่ศรัทธา
ต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลก และศรัทธาต่อมลาอิกะฮ์ ต่อบรรดาคัมภีร์
และนะบีทั้งหลาย และบริจาคทรัพย์ต่างๆ ที่มีความรักในทรัพย์นั้น
แก่บรรดาญาติที่สนิทและบรรดาเด็กกำพร้า และแก่บรรดาผู้ยากจน
และผู้ที่อยู่ในการเดินทาง และบรรดาผู้ที่มาขอและบริจาคในการไถ่
ทาส และเขาได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และชำระชะกาต และ
(คุณธรรมนั้น) คือบรรดาผู้ที่รักษาสัญญาของพวกเขาโดยครบถ้วน
เมื่อพวกเขาได้สัญญาไว้ และบรรดาผู้ที่อดทนในความทุกข์ยาก และ
ในความเดือดร้อน และขณะต่อสู้ในสมรภูมิ ชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่
พูดจริง และชนเหล่านี้แหละคือผู้ที่มีความยำเกรง” (อัลบะ
เกาะเราะฮ์:177)

โองการอัลกุรอานข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า อัลลอฮ์ (ﷻ) ได้บัญญัติการจ่ายชะกาต
เหมือนกับบัญญัติการบริจาคให้แก่บรรดาญาติที่สนิท บรรดาเด็กกำพร้า และบรรดาผู้ยากจน ซึ่งบ่ง
บอกถึง การบริจาคทรัพย์สินที่อัลลอฮ์ได้กล่าวถึงในอายะฮ์นี้ไม่ใช่การบริจาคชะกาต แสดงว่ายังมี
การบริจาคทรัพย์สินนอกเหนือจากการจ่ายชะกาต ท่านอิหม่ามฟิครุอัลรอซียู ได้กล่าววว่า: “นัก
กฎหมายอิสลามได้มีความเห็นต่างกันต่อคำว่า อัลอิตาอ (الإيتاء) ที่ศนะหนึ่งเห็นว่า หมายถึง ชะกาต
ซึ่งเป็นที่ศนะที่อ่อน เพราะอัลลอฮ์ (ﷻ) ได้โยง คำว่า อัลชะกาต (الزَّكَاةَ) กับคำว่า (وَأَتَى الْمَالَ)

ความว่า: และบริจาคทรัพย์ ด้วยโองการอัลกุรอานที่ว่า : (لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا) ความว่า: หาใช่คุณธรรมไม่ การที่พวกเจ้าผินหน้า ซึ่งคำเชื่อมโยง(عطف)กับคำที่ถูกเชื่อมโยง(معطوف عليه)เป็นสิ่งที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น คำว่า อัลมัล (وَأَتَى الْمَالَ) ความว่า: และการบริจาคทรัพย์ ในอายะฮ์นี้ จึงหมายถึง ทรัพย์สินอื่นที่นอกเหนือจากชะกาต และเป็นสิ่งที่จำเป็น เสมือนการบริจาคชะกาต เช่นกัน (al-Fakh al-Razy,2000:5/35) คำว่า อัลมัลในอายะฮ์ข้างต้นนั้น ทศนะที่ถูกต้องที่สุดคือทรัพย์สินที่นอกเหนือจากชะกาต (al-Qurtubiy,2006: 3/59)

2) อัลสุนนะฮ์

จากฟาติมะฮ์ บินดีก็อยสุกล่าวว่ ท่านนบี (ﷺ) ถูกถามเกี่ยวกับการจ่ายชะกาต ท่านนบี (ﷺ) ตอบว่า:

((إن في المال لحقًا سوى الزكاة))، ثم تلا هذه الآية من سورة البقرة:

{لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قَبْلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ} (البقرة: 177)

ความว่า: “แต่แท้จริงทรัพย์สินนั้นยังจำเป็นต้องชำระนอกเหนือจากการจ่ายชะกาต”หลังจากนั้นท่านได้อ่าน โองการอัลกุรอานที่ว่า :

{ لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قَبْلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ } (البقرة: 177)

ความว่า : “หาใช่คุณธรรมไม่ การที่พวกเจ้าผินหน้าของพวกเจ้าไปทางทิศ ตะวันออกและทิศตะวันตก” (บันทึกโดย al - Tirmidhiy,n.d.: 659)

3) เสาะหาบะฮ์⁶⁷และตาบิอิน⁶⁸

สายรายงานจากท่านอุมร์ (رضي الله عنه)⁶⁹ ท่านได้กล่าวว่ :

(لو استقبلت من أمري ما استدبرت؛ لأخذت فضول أموال الأغنياء فقسمتها على فقراء المهاجرين)

ความว่า : “ถ้าหากเป็นไปได้ ฉันอยากจะเก็บทรัพย์สินจากผู้ที่มีฐานะร่ำรวยแล้วก็แบ่งให้กับผู้ที่มีฐานะยากจนในบรรดามุฮาญิรีน”

(IbnZanjuyah,:n.d.: 3/161)

⁶⁷ คือผู้ที่พบกับท่านนบีและเสียชีวิตในสภาพที่เป็นมุสลิม (al-Tahan,1996:198)

⁶⁸ คือผู้ที่พบกับเสาหาบะฮ์และเสียชีวิตในสภาพเป็นมุสลิม (al-Tahan,1996:202)

⁶⁹ คือ อุมร์ บินอัล-ค็อฎฏ็อบ จากเผ่า อัล-กุร็อยซุ มีฉายาว่า อุมุหฺฟัศินรับอิสลามในปีที่6แห่งการเป็นนบี เป็นเคาะลีฟะฮ์ท่านที่2ในปี ฮ.ศ.ที่13หลังจากท่านอุมุบักรฺ เป็นผู้นำที่เข้มแข็งและพิชิตเมืองต่างๆ ถูกอบสังหารขณะละหมาดศุบหฺโดยชาวมะญูซิยชื่อ อุมุดุลุ และเสียชีวิตในเวลาต่อมา (al-Bakriy,n.d.: 9,al-Qurtubiy,n.d.:1/354)

คำกล่าวของท่านอุมร์ (رضي الله عنه) ข้างต้น ซึ่งให้เห็นว่า ผู้นำมีอำนาจบังคับผู้ที่มิฐานะร่ำรวย บริจาคทรัพย์สิน (จัดเก็บภาษี) นอกเหนือจากการจ่ายชะกาต ให้กับผู้ที่มิฐานะยากจนเท่าที่จำเป็น และเพียงพอเพื่อแก้ปัญหาความยากจนในสังคม และมีสายรายงานจาก อัลหัจอบีเย มุญาฮิด อะตออุ ตอวุส จากตาบิอินว่า

((أَنَّ فِي الْمَالِ حَقًّا سِوَى الزَّكَاةِ))

ความว่า: “แท้จริงในทรัพย์สินนั้นยังมีภาระต้องชำระนอกเหนือจากการจ่ายชะกาต”

ท่านยุสุฟอัลเกาะเราะเฆาะวียกกล่าวว่า “ไม่มีความเห็นต่างในเรื่องการอนุมัติการจัดเก็บภาษีควบกับชะกาตเมื่องบประมาณมีไม่เพียงพอกับความต้องการของคนยากจน” (al-Qaradawiy, :1973: 2/1073-1078)

4) เหตุผลทางปัญญาเกี่ยวกับการเก็บภาษีในอิสลาม

การเก็บภาษีที่ชอบธรรม เป็นสิ่งที่อนุมัติในอิสลาม นอกจากมีหลักฐานจากอัลกุรอาน และสุนนะฮ์ยังมี เหตุผลทางปัญญา ดังต่อไปนี้

1. เป็นการสะท้อนภาพของความพี่น้องกันในอิสลาม ดังที่อัลลอฮ์ได้ทรงกล่าวในโองการอัลกุรอานที่ว่า :

((إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ)) (المحرات: 10)

ความว่า: แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธานั้นเป็นพี่น้องกัน (อัลหุญรอต: 10)

ความรู้สึกแห่งภราดรภาพในอิสลาม จะก่อให้เกิดคุณค่าซึ่งจะส่งผลต่อการแสดงออกในทางปฏิบัติ เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่ว่าจะเป็นในด้าน ตัวบุคคล สังคม ทรัพย์สิน ศักดิ์ศรีและเกียรติยศ ความเป็นพี่น้องของชนเหล่านี้ ประหนึ่งเป็นเรือนร่างอันเดียวกัน เมื่ออวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใดเจ็บปวด อวัยวะส่วนอื่นก็จะเจ็บปวด และอดหลับอดนอนไปด้วย ดังที่ท่านนบี(ﷺ)ได้กล่าวว่า

((المسلم اخو المسلم لا يظلمه ولا يخذله ولا يحقره))

ความว่า : มุสลิมเป็นพี่น้องกัน ต้องไม่อธรรมกัน ไม่ทอดทิ้งกัน

และไม่ถูกเหยียดหยามกัน (บันทึกโดย Muslim, n.d.: 6706)

นี่คือความเป็นพี่น้องในอิสลาม ในฐานะที่เป็นประชาชนต้องเคียงข้างรัฐ ให้ความช่วยเหลือแก่รัฐ ด้วยการจ่ายภาษีให้แก่รัฐ เมื่อรัฐเกิดวิกฤติเรื่องรายได้ของประเทศ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายทรัพย์สินเป็นจำนวนมากซึ่งไม่เพียงพอกับทรัพย์สินที่มีอยู่ในคลังของรัฐ รายได้ของรัฐไม่เพียงพอ หากมาจากชะกาต เพียงอย่างเดียว โดยปราศจากการเรียกเก็บภาษี รัฐก็ไม่สามารถที่จะพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพได้เพราะรายได้ของประเทศที่มาจากชะกาตนั้นรัฐไม่สามารถ

นำไปใช้จ่ายในทางอื่นได้ เนื่องจากผู้ที่มีสิทธิได้รับการปันสรรจากชะกาดนั้น อัดลอสฺได้ เจะจงเฉพาะ แผลประเภทเท่านั้น ดังที่อัดลอสฺได้กล่าวไว้ในโองการอัดกรอานที่ว่า :

﴿ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴾ (التوبة: 60)

ความว่า :แท้จริงทานทั้งหลายนั้น สำหรับบรรดาผู้ที่ยากจนและบรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมัน และบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม และในการไถ่ทาส และบรรดาผู้ที่หนี้สินส่วนตัว และในทางของอัดลอสฺ และผู้ที่อยู่ในระหว่างเดินทางทั้งนี้ เป็นบัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากอัดลอสฺ และอัดลอสฺนั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ”(อัด-เตาบะฮฺ:60)

ทรัพย์สินชะกาดจึงไม่อนุญาตปะปนกับทรัพย์สินอื่น นักกฎหมายอิสลามบางท่านได้กล่าวว่า : ไม่อนุญาตนำทรัพย์สินชะกาด ไปสร้างสะพาน สร้างถนน ขุดคลอง สร้างมัสยิด สร้างโรงเรียน แต่จะต้องใช้จ่ายกับผู้ที่มีสิทธิรับชะกาดเท่านั้น ตามที่อัดลอสฺได้กำหนดมาในอัดกรอานเท่านั้น (Ibn Hazm,n.d.8/13)

ฉะนั้นจำเป็นสำหรับประชาชน ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือแก่รัฐในเรื่องของทรัพย์สินเงินทอง เพื่อนำพาประเทศให้พ้นวิกฤติต่างๆที่ต้องเผชิญในขณะนั้น

2. เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้กับรัฐ

วัตถุประสงค์ที่รัฐจัดเก็บภาษีจากประชาชน ก็เพื่อนำไปใช้จ่ายในพัฒนาประเทศ เช่น เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน สร้างสวัสดิการและการอยู่ดีกินดี กันประเทศ รักษาความปลอดภัย ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ เป็นต้น แน่นอนสิ่งเหล่านี้ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกัน และรัฐเองมีหน้าที่ ที่จะต้องดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทั้งในและนอกประเทศ สิ่งที่เป็นสาธารณูปการต่างๆ และโครงการพัฒนาอื่นๆ อีกมากมาย เพื่อพัฒนาและป้องกันประเทศ ที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประชาชนทั้งหมดนั้น รัฐต้องเป็นผู้รับผิดชอบแบกภาระ แล้วรัฐจะนำบางส่วนไหนไปใช้จ่ายกับสิ่งเหล่านี้ จะนำรายได้จากการเก็บทรัพย์สินชะกาดที่อัดลอสฺ เจะจงผู้รับสิทธิไว้แล้วในอัดกรอานก็ไม่ได้ เพราะเป็นการกระทำที่ผิดวัตถุประสงค์ เพราะฉะนั้นจึงมีวิธีการอย่างเดียวเพื่อแก้ปัญหาของประเทศในยามวิกฤติก็คือต้องจัดเก็บภาษีเท่าที่จำเป็นจากประชาชนที่มีฐานะ

5) เหตุผลทั่วไปที่สนับสนุนความชอบธรรมในการจัดเก็บภาษี

เมื่อรัฐเกิดวิกฤติในเรื่องรายได้ที่ไม่เพียงพอจากรายจ่าย ก็เป็นสิ่งที่ชอบธรรมสำหรับรัฐที่จะจัดเก็บภาษีจากพลเมืองของประเทศ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้น นอกจากหลักฐานต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีเหตุผลทั่วไป ที่ชี้ว่าการจัดเก็บภาษีที่ชอบธรรม เป็นสิ่งที่อนุมัติในอิสลาม ดังต่อไปนี้

1. การเกื้อกูลซึ่งกันและกันในสังคมเป็นสิ่งจำเป็น

การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งจำเป็นของการอยู่ร่วมกันในสังคมทุกระดับตามความจำเป็นของสังคมนั้นๆ เช่นเดียวกันในระดับประเทศ เมื่อรัฐเกิดวิกฤติหน้าที่พลเมืองของประเทศต้องให้ความช่วยเหลือแก่รัฐ ด้วยการจ่ายภาษีให้แกรัฐ เพื่อนำพาประเทศให้พ้นวิกฤติที่เกิดขึ้น นักกฎหมายอิสลามยอมรับว่า หากเกิดความจำเป็น รัฐมีอำนาจที่จะเรียกเก็บทรัพย์สิน จากประชาชนโดยไม่จำกัด มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตาม การเรียกเก็บทรัพย์สิน ในสถานการณ์เช่นนี้ ไม่ใช่อนุญาตได้เฉพาะชะกาต อูซूर หรือเคาะรอจญ์อย่างเดียว แต่ครอบคลุมการเก็บภาษีหรืออื่นๆ ตามที่รัฐเห็นสมควร และเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้ที่มีฐานะดี ต้องให้ความช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เหมือนกับผู้ที่มียศมีทรัพย์สินมากหรือน้อย ที่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือกับผู้ที่มีความทุกข์ยากลำบาก และผู้คนทั่วไป ด้วยการบริจาคทรัพย์สิน หรือ มอบเป็นของขวัญ ในวาระต่างๆ (Muhammad Rashid Rida,1947:5/39)

2. แหล่งใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินชะกาตมีจำนวนจำกัด ตามที่อัลลอฮ์ได้กำหนดไว้ในอัลกุรอาน ในขณะที่โครงการของรัฐมีมาก เช่น สร้างถนนหนทาง สร้างโรงพยาบาล สร้างสำนักงานต่างๆ เป็นต้น แน่นอนสิ่งเหล่านี้จะนำทรัพย์สินชะกาตไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ ฉะนั้นการจัดเก็บภาษีจึงเป็นหนทางหนึ่งของการได้มาซึ่งทุนทรัพย์ เพื่อเป็นรายได้ของรัฐ ในการใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์บริหารกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน ส่วนทรัพย์สินชะกาตเป็นทรัพย์สินที่จะต้องใช้จ่ายเฉพาะ แปรประเภทเท่านั้น (al-Suyuti,1985:141)

ดังที่อัลลอฮ์ได้ทรงกล่าวในอัลกุรอานว่า

﴿ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمَلِينَ عَلَيْهَا وَالْمَوْلَافَةَ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغُرْمِينَ

وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿60﴾ (التوبة: 60)

ความว่า: แท้จริงทานทั้งหลายนั้น สำหรับบรรดาผู้ที่ยากจนและบรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมันและบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนมและในการไถ่ทาส และบรรดาผู้ที่หนี้สินส่วนตัวและในทางของอัลลอฮ์ และผู้ที่อยู่ใน

ระหว่างเดินทาง ทั้งนี้เป็นบัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากอัลลอฮ์
และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ”(อัตเตาบะฮ์:60)

ชะกาดต้องมีกองคลังเป็นการเฉพาะ ซึ่งบรรดานักกฎหมายอิสลามมีความเห็นว่าไม่
อนุญาตให้นำทรัพย์สินชะกาดมาปะปนกับทรัพย์สินอื่น เพราะทรัพย์สินชะกาดต้องใช้จ่ายเฉพาะที่
อัลลอฮ์บัญญัติไว้เท่านั้นดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เหตุนี้กอฎียอบูยูซุฟได้กล่าวว่า : “เป็นการไม่
สมควรที่จะปนทรัพย์สินเคาะรอจญ์กับทรัพย์สินชะกาด”⁷⁰ เพราะทรัพย์สินเคาะรอจญ์ใช้ประโยชน์
เพื่อส่วนรวมของมุสลิม ในขณะที่เดียวกันทรัพย์สินชะกาดต้องใช้จ่ายเฉพาะบุคคลที่อัลลอฮ์จะจง
ในอัลกุรอานเท่านั้น

6) การอ้างอิงกับหลักกฎหมายอิสลาม

หลักกฎหมายอิสลามซึ่งนักกฎหมายอิสลามได้ตีจากคัมภีร์บัญญัติอิสลามเป็นอีก
หลักฐานหนึ่งที่สามารถอ้างอิงในการวินิจฉัยหุก่มต่างๆ ได้ ซึ่งหลักที่จะกล่าว
ดังต่อไปนี้ จะชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่พลเมืองของประเทศต้องให้ความช่วยเหลือแก่
รัฐด้วยการจ่ายภาษีเมื่อในยามวิกฤติ

1.หลัก (مالا يتم الواجب إلا به فهو واجب)

ความว่า : สิ่งใดที่สิ่งวาญิบเกิดขึ้นไม่ได้ เว้นแต่ต้องมีสิ่งนั้น สิ่งนั้นก็

ถือว่าเป็นสิ่งวาญิบด้วยเช่นกัน (al-Ghazaliy, :1992 : 217)

รัฐมีหน้าที่วาญิบต้องรับผิดชอบในการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องใช้งบประมาณ
เป็นจำนวนมาก เมื่อบประมาณของรัฐมีไม่เพียงพอ รัฐไม่สามารถดำเนินการในเรื่อง
ดังกล่าวได้เว้นแต่จะต้องมีการจัดเก็บภาษีจากประชาชนที่มีฐานะร่ำรวย การเรียกเก็บภาษี
ลักษณะดังกล่าวก็ถือว่าเป็นสิ่งที่วาญิบด้วย เพราะรัฐไม่สามารถทำให้ บรรลุการเป้าหมาย
ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นได้ เว้นแต่จะต้องมีทรัพย์สินอื่น คือการจัดเก็บภาษี ดังนั้นการ
จัดเก็บภาษีดังกล่าวก็ถือเป็นสิ่งที่วาญิบด้วย โดยยึดตามหลักกฎหมายอิสลามดังกล่าว
ข้างต้น

2. หลัก (رعاية المصالح)

ความว่า : การปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม (al-Amidy,1983: 2/47)

อิสลามบังคับให้รัฐต้องปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เมื่อรัฐขาด
งบประมาณ รัฐก็ไม่สามารถทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น การจัดเก็บภาษีจึงเป็นทำให้รัฐสามารถ
สนองคำสั่งการของศาสนาและถือเป็นสิ่งที่ชอบธรรม

⁷⁰ Qadi Abu Yusuf, 1979 : 80

3. หลัก (درء المفسد أولى من جلب المصالح)

ความว่า: ไม่เสียดีกว่าได้ดี (al-Hambaly,1993: 6,al-Qawa 'id,n.d.:1/16)

เมื่อผลเสียและผลประโยชน์ขัดกัน จำเป็นจะต้องเลือกอันใดอันหนึ่ง ใน กรณีนี้ จำเป็นต้องเลือกการระงับผลเสีย เช่นเมื่อประเทศเกิดวิกฤติตามแนวชายแดน รัฐต้องการเพิ่มกำลังทหารแต่ขาดงบประมาณที่จะดำเนินการ รัฐจำเป็นต้องออกกฎหมาย กำหนดให้ประชาชนที่มีฐานะร่ำรวยจ่ายภาษีให้กับรัฐ เพื่อต้องการเลี้ยงผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับประเทศ ขณะเดียวกัน การที่รัฐไม่เรียกเก็บภาษีนั่นก็เป็นประโยชน์ต่อประชาชน แต่เมื่อการยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศ เป็นเรื่องสำคัญกว่าผลประโยชน์เพียงเล็กน้อยที่ประชาชนพึงได้รับ รัฐก็สามารถจัดเก็บภาษีโดยยึดตามหลักข้อนี้ ท่านอิบ努อาบิดิน ได้กล่าวไว้ในหนังสือ หาซิบะฮ์อัสลามุฮุดารุ: ว่า“สามารถจัดเก็บภาษีที่ชอบธรรมจากประชาชน เพื่อเป็นการใช้จ่ายประโยชน์ส่วนรวมได้ ในกรณีงบประมาณที่อยู่ในคลังของรัฐนั้น ไม่เพียงพอในการใช้จ่ายสิ่งที่ได้กล่าวมาข้างต้น” (Ibn 'Abidin,: n.d.: 2/ 368)

7) บทบัญญัติในอัลกุรอานและฮัสสุนนะฮ์ ได้ส่งเสริมและบังคับให้มุสลิมเสียสละทรัพย์สินเพื่อความเข้มแข็งของรัฐและความสงบสุขของสังคม

ดังที่โองการอัลกุรอานกล่าว ว่า :

(وَأَتَى الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ)

(البقرة: 177)

ความว่า: “เป็นความดีในการบริจาคทรัพย์สินแก่บรรดาญาติที่สนิทและบรรดาเด็กกำพร้า และแก่บรรดาผู้ยากจนและผู้ที่อยู่ในการเดินทาง และบรรดาผู้ที่มาขอและบริจาคในการไถ่ทาส” (อัลบะเกาะเราะฮ์ :177)

(وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ)

(البقرة: 195)

ความว่า : “และพวกเจ้าจงบริจาคในทางของอัลลอฮ์และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ และจงทำดีเถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงชอบผู้กระทำความดีทั้งหลาย” (อัลบะเกาะเราะฮ์ :195)

(أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ

تَعْلَمُونَ (التوبة : 41)

ความว่า : “พวกเจ้าจงออกไปกันเถิด ทั้งผู้ที่มีสภาพอ่อนแอ และผู้ที่มีสภาพแข็งแรง และจงเสียสละทั้งด้วยทรัพย์ของพวกเจ้า และชีวิตของพวกเจ้าในทางของอัลลอฮ์ นั่นแหละคือสิ่งที่ดียิ่งสำหรับพวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้” (อัลเตาบะฮ์ : 41)

(إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ

اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾ (الحجرات : 15)

ความว่า : “แท้จริงศรัทธาชนที่แท้จริงนั้น คือ บรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์ แล้วพวกเขาไม่สงสัยเคลือบแคลงใจ แต่พวกเขาได้เสียสละต่อผู้คืนรนด้วยทรัพย์สมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขา”(อัลหุญรอต : 15)

(تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ)

(الصف:11)

ความว่า : “นั่นคือพวกเจ้าต้องศรัทธาต่ออัลลอฮ์และเราะซูลของพระองค์ และต่อสู้คืนรนในทางอัลลอฮ์ ด้วยทรัพย์สินของพวกเจ้า และชีวิตของพวกเจ้า นั่นเป็นการดียิ่งสำหรับพวกเจ้าหากพวกเจ้ารู้” (อัล ศอฟ : 11)

โองการอัลกุรอานทั้งสี่อายะฮ์ข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นว่า อัลลอฮ์ได้เชิญชวนให้มีการต่อสู้และเสียสละในหนทางของพระองค์ด้วยทรัพย์สิน จึงถือว่าเป็นสิ่งวาญิบสำหรับมุสลิมทุกคนที่นอกเหนือจากฟิรฎุชะกาต และเป็นสิ่งที่ชอบธรรมสำหรับผู้นำของประเทศในอันที่จะสามารถกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีจากประชาชน เท่าที่รัฐมีความจำเป็น

(al-Qaradawiy,:1973: 2/1077)

และท่านเราะซูล (ﷺ) กล่าวว่

((المؤمن للمؤمن كالبنیان يشد بعضه بعضا))

ความว่า : “อุปมาคนมุมีนกับคนมุมีนนั่น (ผู้ศรัทธากับผู้ศรัทธา) เสมือนสิ่งก่อสร้าง ที่ยึดติดทุกส่วนระหว่างกัน อย่างเหนียวแน่น” (บันทึกโดย al-Bukhariy,1987.: 1964 และMuslim,n.d.: 4199)

((مثل المؤمنين في توادهم وتراحمهم وتعاطفهم مثل الجسد إذا اشتكى منه عضو تداعى له سائر الجسد))

((بالسهر والحمى))

ความว่า: “อุปมา เหล่าผู้ศรัทธาในความผูกพัน ความเมตตา และความเอื้อเฟื้อระหว่างกันนั้น เสมือนเรือนร่างเดียวกัน ซึ่งหากส่วนใดของร่างกายเจ็บปวด ทุกส่วนของร่างกายก็จะตอบรับความรู้สึก ด้วยการไม่หลับนอนและมีอาการรุ่มร้อน” (บันทึกโดย Muslim, n.d.: 6751)

((والله في عون المرء ما كان في عون أخيه))

ความว่า: “อัลลอฮ์จะทรงให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหนึ่ง ตรีบาใด ที่บุคคลนั้นให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องของเขา” (บันทึกโดย Ahmad, n.d.: 7687)

หะดีษทั้งสามข้างต้น ท่านนบีได้ยกตัวอย่างภาพผู้ศรัทธากับผู้ศรัทธาว่า เปรียบเสมือนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า เป็นสิ่งจำเป็นที่พี่น้องมุสลิมต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในยามที่ต้องการความช่วยเหลือ เพราะอัลลอฮ์ทรงให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหนึ่ง ตรีบาใดที่บุคคลนั้นให้ความช่วยเหลือเพื่อนพี่น้องของเขา การจ่ายภาษีก็เป็นทางหนึ่งที่มุสลิมให้ความช่วยเหลือเพื่อนพี่น้องของเขาโดยผ่านรัฐ โดยที่รัฐนำทรัพย์สินที่ได้จากการจัดเก็บภาษีจากประชาชนไปใช้ประโยชน์ส่วนรวมของพี่น้องมุสลิม

จากเหตุผลทั้งสองทัศนะข้างต้น จะเห็นได้ว่า เหตุผลของกลุ่มที่สอง ที่เห็นว่า การเก็บภาษีที่ชอบธรรม เป็นสิ่งที่อนุมัติในอิสลาม เป็นเหตุผลที่หนักแน่นกว่า เพราะ มีหลักฐานอย่างชัดเจนจากอัลกุรอาน และอัลสุนนะฮ์ และอื่นๆ ที่ชี้ว่าทรัพย์สินนั้นยังมีสิ่งที่จะต้องถูกชำระ นอกเหนือจากชะกาต คือ ภาษี โดยรัฐสามารถจัดเก็บภาษีโดยชอบธรรม ในขณะที่ทัศนะที่หนึ่ง ที่กล่าวว่า อิสลามได้วางระบบการจัดเก็บชะกาต เกาะรอจญ์ ญิซยะฮ์ คุมุส อูซุรและเกาะนิมะฮ์ ฯลฯ ให้เป็นรายได้หลักของประเทศแล้ว จึงเป็นสิ่งที่ไม่อนุมัติที่จะเรียกเก็บ สิ่งทีนอกเหนือจากระบบที่ได้กล่าวมา ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บภาษีหรืออื่นใดก็ตามนั้น สามารถที่จะโต้แย้ง ดังต่อไปนี้

- 1) หะดีษทั้งสามข้างต้น ที่ชี้ให้เห็นว่า ไม่มีการบริจาคอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน นอกเหนือจากการจ่ายชะกาตเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบภาษี หรืออย่างอื่นก็ตาม หลักฐานที่อ้างดังกล่าว สามารถที่จะโต้แย้งได้คือ เป็นที่รู้กันทั่วไปว่า ในยามที่มุสลิมเกิดวิกฤติ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพย์สิน หลังจากที่ได้รับความช่วยเหลือจากทรัพย์สินชะกาตแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอ กับทรัพย์สินชะกาตดังกล่าว ก็จำเป็นที่จะต้องให้ความช่วยเหลือจากทรัพย์สินส่วนอื่นอีก จนกว่ามุสลิมผู้นั้นจะ

- พันวิฤตติดังกล่าวได้ การให้ความช่วยเหลือลักษณะอย่างนั้น แม้กระทั่งผู้ที่อ้างว่า “ไม่มีการบริจาคอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนอกเหนือจากการจ่ายชะกาตเท่านั้น” ยังเห็นด้วยที่จะต้องให้ความช่วยเหลือด้วยทรัพย์สินอื่นนอกเหนือจากทรัพย์สินชะกาต โดยให้ความช่วยเหลือในฐานะมนุษยธรรม หรือความเป็นพี่น้อง
- 2) หะดีษฟาติมะหฺ บินติก็อยสุ ที่มีคำว่า “ไม่มีการบริจาคอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนอกเหนือจากการจ่ายชะกาตเท่านั้น” เชคอัลบานียฺ ได้กล่าวเกี่ยวกับ หะดีษบทนี้ว่า: “เป็นหะดีษที่ฎะอ์ฟ มุนักรฺ เป็นหะดีษที่ใช้เป็นหลักฐานไม่ได้” (al-Baniy, n.d.: 1789) และท่านอิหม่ามนะวะวียฺ ก็ได้กล่าวเกี่ยวกับหะดีษบทนี้เช่นกันว่า: “เป็นหะดีษที่อ่อนมาก (ضعيف جدا)” (al-Nawawiy, 2003: 1/8)
- 3) ข้ออ้างที่ว่า การจัดเก็บภาษีซึ่งเป็นวิธีการจัดเก็บโดยบังคับเป็นการไม่ให้เกิดริแก่ผู้ครอบครองทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิทธิส่วนบุคคล สามารถที่จะโต้แย้ง ดังต่อไปนี้ : การที่อิสลามให้เกิดริแก่ผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้น ไม่ได้หมายความว่า : ปฏิเสธสิทธิของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน โดยคนยากจน คนอ่อนแอ มีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือในเรื่องทรัพย์สินเมื่อยามเกิดวิกฤติต่างๆ ในฐานะเป็นพี่น้องร่วมชาติ หรือเป็นพี่น้องร่วมศาสนา เช่นเดียวกับประชาชนต้องให้ความช่วยเหลือแก่รัฐ ในยามวิกฤติงบประมาณ ซึ่งถ้าพึ่งแต่รายได้จากชะกาตอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ เพราะรัฐจะต้องจัดสรรค่าใช้จ่ายกว้างกว่าขอบเขตผู้มีสิทธิได้รับชะกาต เช่น เพื่องบประมาณของกองทัพ การศึกษา การวิจัยเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ฉะนั้นจำเป็นที่ ผู้นำสูงสุดจะต้องเรียกเก็บทรัพย์สินจากคนรวย เพื่อบรรลุมัตถุประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นการจัดเก็บภาษีดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ไม่อนุมัติ
- 4) หะดีษต่างๆ ที่ได้ชี้ถึง การห้ามและตำหนิการจัดเก็บภาษีในอิสลามสามารถที่จะโต้แย้ง ดังต่อไปนี้ : ด้านสายรายงาน หะดีษที่ห้ามและตำหนิ เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี ส่วนมากเป็นสายรายงานที่ไม่เศาะหิหฺ หะดีษอ่อน ส่วนทางด้านความหมาย คำว่า อัลมัคฺสุ (المكس) ไม่ได้หมายถึงภาษีอย่างเดียว แต่ยังมีคามหมายอย่างอื่นอีก เช่น หมายถึง ส่วยที่เรียกเก็บจากพ่อค้าในตลาดมิด หรือหมายถึง เจ้าหน้าที่ยึดเอาทรัพย์สินประชาชนหลังจากที่ได้จ่ายชะกาตแล้ว อิบน์อุลอะเราะบียฺ ได้กล่าวว่า: ทรัพย์สินที่ยึดเอาจากผู้ที่ยังชะกาตหลังจากที่ได้จ่ายชะกาตเป็นที่เรียบร้อย หรือหมายถึง ภาษีที่เรียกเก็บโดยเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี และอีกความหมายหนึ่ง หมายถึง การตัดราคาในการค้าขายกัน (Ibn Manzur, n.d.: 6/220)

อัลบัยฮะกี⁷¹ได้กล่าวว่า คำว่า อัลมักศ (المكس) คือ เจ้าหน้าที่รวบรวมชะกาดแล้ว
ยกขอกทรัพย์สินชะกาดโดยที่ไม่ได้จ่ายให้กับผู้ที่มีสิทธิรับชะกาดที่แท้จริง (al-Manawiy,1935:
6/449)

คำว่า อัลมักศ (المكس) คือ ผู้ที่ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่รวบรวมชะกาดที่ยกขอกทรัพย์สิน
ชะกาดของผู้ยากจนและผู้ที่มีสิทธิรับชะกาด และมีบางสายรายงานได้ ตัฟซีร คำว่า อัลอาชีรุ(العاشر)
หมายถึง ผู้ที่รับมอบชะกาดซึ่งไม่ใช่สิทธิของตน (al-Haisamiy,2000:3/242)

และมีอีกความหมายหนึ่ง คำว่า อัลมักศ (المكس) หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บโดยธรรม
และไม่ได้ใช้จ่ายในสิ่งที่เป็นประโยชน์ของส่วนรวม แต่ใช้จ่ายเพื่อผลประโยชน์ของผู้นำหรือตาม
อารมณ์ของพรรคพวกเท่านั้น (al-Qaradawiy,1973: 2/1093-1094)

ซึ่งสอดคล้องกับท่านอิหม่าม อัยษะฮะบียฺที่ได้กล่าวว่า : อัลมักศ (المكس) เป็นการอธรรมที่มหันต์
ชนิดหนึ่งเพราะเป็นการเรียกเก็บภาษีโดยธรรมและใช้จ่ายโดยผิดวัตถุประสงค์

(al-Dhahaby,n.d. 115)

จะนั้นจะเห็นได้ว่าหลักฐาน เหตุผล และการอธิบายความของนักกฎหมายกลุ่มที่สองมีหลักฐานและ
เหตุผลที่เด่นชัดและมีความละเอียดอ่อน ตลอดจนสอดคล้องกับความเป็นจริงมากกว่า ซึ่งสมัย
ปัจจุบันในแต่ละปีรัฐต้องใช้งบประมาณอย่างมหาศาล เพื่อใช้จ่ายในการบริหารประเทศในทุกๆ
ด้าน และจึงพบว่านักกฎหมายอิสลามสมัยก่อน เช่นสายสำนักทั้งสี่ และนักกฎหมายอิสลาม
สมัยใหม่ อย่างเช่นท่านเชคยูซุฟเกาะเราะเงาะวียฺ ได้สอดคล้องกับทัศนะที่สอง คือการเก็บภาษีที่
ชอบธรรม เป็นสิ่งที่อนุมัติในอิสลาม (Ibn ‘Abidin, n.d.: 2/ 368,al-Qurtubiy,n.d.: 2/233,al-
Ghazaliy,1997 : 388 ,Ibn Taimiyah,1995: 7/414 ,al-Qaradawiy,1973: 2/1079-1088)

3.2.3 ประเภทของภาษีในอิสลาม

นักกฎหมายอิสลาม ที่เห็นว่า การจัดเก็บภาษีที่ชอบธรรม เป็นสิ่งที่อนุมัติในอิสลามได้แบ่ง
ประเภทของภาษี ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

⁷¹ อะห์มัด บินอัลฮุสัยนฺ บินอะลี อุมัยรฺ อัลบัยฮะกี เกิดในปี ฮ.ศ.ที่384 ที่เมืองนัยสาบรุ ท่านเป็นอุละมาอ์ที่มีความรู้มากท่าน
หนึ่ง นักฟิกฮฺ และหะฟิซ ในสายสำนักชาฟีอียฺ ดำรงหนังสือที่ท่านแต่งส่วนหนึ่งคือ อัสสุนันอัลกุบรอ เลียชีวิตที่เมืองนัยสาบรุ ในปี ฮ.
ศ. ที่458(IbnQadiy shuhbah,n.d:1/34)

1. ภาษีทั่วไป

ภาษีทั่วไป คือ ภาษีที่รัฐอิสลามจัดเก็บจากพลเมืองที่เป็นมุสลิมที่ทำธุรกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ขัดแย้งกับหลักการอิสลาม เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีการค้า ซึ่งในรัฐอิสลาม พลเมืองที่เป็นมุสลิม ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอิสลาม หรือจัดเก็บจากราคาส่งที่หะรอมจากพลเมืองที่มีใช่มุสลิม เช่น การจัดเก็บภาษีสุรา ซึ่งเป็นการจัดเก็บจากเงินค่าสุราไม่ใช่จากตัวสุรา

ดังนั้น การที่รัฐอิสลามดำเนินการจัดเก็บภาษีสุราจากค่าสุราที่ขายเสร็จสิ้นแล้วจากชาวซิมมี⁷² จึงถือว่าไม่ผิดกฎหมายอิสลาม และถือว่ามิใช่ภาษีบาปด้วย

หลักฐานต่อไปนี้

1. แบบอย่างที่มาจาก ท่านเคาะลีฟะฮ์อุมร์ บิน อัลค็อฏฏ็อบ (رضي الله عنه) และท่านเคาะลีฟะฮ์อุมร์ บิน अबดุลอะซิซ รายงานโดย ออบูอับดุล⁷³ว่า:

"بلغ عمر بن الخطاب أن ناسا يأخذون الجزية من الخنازير ، وقام بلال فقال : إنهم ليفعلون ، فقال عمر : ((لا تفعلوا ، ولوهم يبيعها))"

ความว่า "มีการรายงานต่ออุมร์ บิน อัลค็อฏฏ็อบ ว่ามีเจ้าหน้าที่บางคนได้เรียกเก็บสุกรเป็นค่าภาษีประจำตัว (الجزية)" บิลาลได้ลุกขึ้นและพูดคำที่บ่าวว่า "จริงๆครับ พวกเขาเก็บอย่างนี้จริงๆ" อุมร์ตอบว่า "พวกท่านอย่าทำอย่างนั้นซิ แต่จงให้พวกเขา(ชาวซิมมี)จัดการขายมันเสียก่อน"

(Abu 'Ubaid, 1983: 126)

และในสายรายงานอื่นได้ระบุว่า :

"...أن بلالا قال لعمر بن الخطاب : إن عمالك يأخذون الخمر والخنزير في الخراج فقال : لا تأخذوا منهم ، ولكن ولوهم يبيعها ، وخذوا أنتم من الثمن"

ความว่า: "บิลาลได้กล่าวแก่ท่านอุมร์ว่า แท้จริงเจ้าหน้าที่ของท่านได้เรียกเก็บสุราและสุกรเป็นค่าอัลเคาะรอจญ (ภาษีที่ดิน) จากชาวซิมมี" อุมร์ตอบว่า "พวกท่านอย่าเรียกเก็บจากพวกเขาอย่างนั้น แต่ให้เขาจัดการขายมันเสียก่อน แล้วพวกท่านก็เรียกเก็บจากราคาของมัน" (Abu 'Ubaid, 1983: 126)

และท่านอบูอับดุล ได้อธิบายเหตุการณ์นี้ว่า

قال أبو عبيد : " يريد أن المسلمين كانوا يأخذون من أهل الذمة الخمر والخنزير ، من جزية رءوسهم وخراج أراضيهم ، بقيمتها ، ثم يتولى المسلمون بيعها فهذا الذي أنكره بلال ، ونهى عنه عمر ، ثم رخص لهم أن

⁷² คือ พลเมืองที่มีใช่มุสลิม

⁷³ คืออกอิม บินสัลลาม อัลฮะเราะวีฮ์อัลฮุคัยฮ์อัลกุซัยฮ์ ฐัจกัในนามอบูอับดุล เป็นผู้รอบรู้ในวิชาหะคัย ฟิกฮ์ และกวี เสียชีวิตที่มักกะฮ์ในปี ฮ.ศ.ที่224 เจ้าของหนังสือ "อัลอัมวาล"(al-Asqalaniy,1984:8/283)

يأخذوا ذلك من أئمتنا ، إذا كان أهل الذمة المتولين لبيعها ؛ لأن الخمر والخنازير مال من أموال أهل الذمة ، ولا تكون مالا للمسلمين"

ความว่า หมายถึงว่า ในสมัยนั้นเจ้าหน้าที่มุสลิม ได้เอาสุราและสุกรเป็นภาษีประจำตัวและภาษีที่ดินของชาวซิมมีย์โดยการเอาสุราและสุกรที่มีราคาเท่ากับภาษีแล้วก็เอามาไปขายให้เป็นเงิน ซึ่งวิธีนี้เป็นสิ่งที่บิลาลได้ท้วงติงและอุมร์ก็ได้ห้ามปราม ต่อมา อุมร์ได้อนุโลมให้เก็บจากเงินค่าสุราและสุกรได้ หากว่าผู้ขายนั้นเป็นชาวซิมมีย์เอง (ไม่ใช่มุสลิม) เพราะสุราและสุกรถือเป็นทรัพย์สินหนึ่งของชาวซิมมีย์ แต่ไม่ถือเป็นทรัพย์สินสำหรับมุสลิม (มุสลิมครอบครองไม่ได้) (abu 'ubaid, 1983: 126)

จากเรื่องข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ท่านเคาะลีฟะฮ์อุมร์ บิน อัลค็อฎฏ็อบ (رضي الله عنه) ได้ห้ามเจ้าหน้าที่เก็บภาษีจากตัวสุราและสุกรของชาวซิมมีย์ แต่ได้แนะวิธีให้ชาวซิมมีย์จัดการขายสุราและสุกรเองเสียก่อนแล้วเก็บภาษีจากเงินที่ขาย และรายงานโดยอบูอุบัยดจาจากอุมร์ บิน อับดุลอะชีซว่า:

"كتب عمر بن عبد العزيز إلى عدي بن أرطاة : أن ابعث إلي بفضل الأموال التي قبلك من أين

دخلت ؟ فكتب إليه بذلك ، وصفه له : فكان فيما كتب إليه : من عشور الخمر أربعة آلاف درهم ، قال :

فلبثناها ما شاء الله ، ثم جاء جواب كتابه إنك كتبت إلي تذكر من عشور الخمر أربعة آلاف درهم ، وإن

الخمر لا يعشرها مسلم ، ولا يشربها ولا يبيعها ، فإذا أتاك كتابي هذا فاطلب الرجل فاردها عليه فهو أولى بما

كان فيها ، فطلب الرجل فردت عليه الأربعة الآلاف ، وقال : أستغفر الله ، إني لم أعلم"

ความว่า: “อุมร์ บินอับดุลอะชีซ⁷⁴ ได้ส่งสาส์นถึงอะดีย บินอ์รตุอัส⁷⁵ มีความว่า: “จงส่งเงินเกินกองคลังที่ท่านได้มาให้แก่นฉันและชี้แจงด้วยว่าท่านได้มาจากไหน?” แล้วอะดียก็ส่งเอกสารชี้แจงเป็นหมวดหมู่ให้กับอุมร์ โดยตอนหนึ่งระบุว่า เงินจากภาษีอูฐการค้าสุราสี่พันดิรฮัมผู้รายงาน กล่าวอธิบายว่า แล้วเราก็รอคอยอยู่อย่างนั้นระยะหนึ่ง ต่อมา จึงมีสาส์นตอบจากอุมร์ว่า : ที่ท่านได้ส่งบัญชีแจ้งฉันว่า มีเงินจากอูฐการค้าสุราสี่พันดิรฮัมนั้น ฉันขอเรียนว่า แท้จริงแล้วสุรานั้น มุสลิมจะไปเรียกเก็บอูฐไม่ได้ คัมก็ไม่ได้ ซื่อขายก็ไม่ได้ ดังนั้น เมื่อท่านได้รับหนังสือของฉันนี้แล้ว ก็จงเรียกเจ้าของเงินแล้วคืนกลับให้เขา เพราะเขาคือที่ผู้เหมาะสมกับมันมากกว่า แล้วอะดียก็เรียกเจ้าของและคืนเงินสี่พันดิรฮัมให้ พร้อมกล่าวว่า “ฉันขออภัยโทษจากอัลลอฮ์ ฉันไม่รู้มาก่อนจริงๆ” (Abu 'Ubaid, 1983: 128)

⁷⁴ อุมร์ บินอับดุลอะชีซ บินมรวาน อัลกุเราะซียูท่านเป็นผู้นำของบรรดามูอิมิน สมัยอัลอุมมะเวียที่ซิริย เป็นที่รู้จักกันว่าท่านเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมและเป็นผู้ที่ปกครองบ้านเมืองที่ดีท่านหนึ่ง เสียชีวิต ปี ส.ศ.ที่ 101(alZirikliy,2002:5/50)

⁷⁵ อะดีย บินอ์รตุอัสอัลฟะซารีฮ์อูบาวายิละฮ์ อามิร,ชาวคิมัสก ท่านเป็นผู้เจلیلฉลาด กล่าวหา อุมร์ บินอับดุลอะชีซแต่งตั้งเป็นข้าหลวงที่เมืองบศเราะฮ์ในปีส.ศ.99จนกระทั่งมูอาวิยะฮ์ บินยะซีดเสียชีวิต(alZirikliy,2002:4/219)

จากเรื่องข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ในรัฐอิสลามนั้น การเก็บภาษีจากชาวซิมมียี่เป็นตัวสุรา ถือเป็นสิ่งที่ไม่อนุวัติในกฎหมายอิสลาม แต่สามารถเก็บภาษีจากมูลค่าที่เป็นเงินหลังจากที่พวกเขาได้จัดการขายไปเรียบร้อยแล้ว ดังที่อะดียู บินอ์รุดอฮฺได้เก็บภาษีอูซรูกการค่าสุราจากชาวซิมมียี่ เป็นตัวสุรา หลังจากนั้นท่านได้ขาย แล้วก็เอาเงินค่าของสุราทั้งหมดสี่พันดิรฮัมส่งให้เคาะลีฟะฮฺอุมร์ บิน अबดุลอะซิช ซึ่งเคาะลีฟะฮฺอุมร์ บิน अबดุลอะซิช ได้ห้ามเก็บภาษีสักขณะอย่างนี้แต่ให้พวกเขาจัดการขายสุราเสียก่อน และให้เก็บภาษีจากเงินค่าสุราหลังจากที่พวกเขาเหล่านั้นได้จัดการขายเรียบร้อยแล้ว

(Qal 'ahjiy, 1981: 510)

2. ทศนะนักกฎหมายอิสลามหลายๆท่าน ที่มีความเห็นในกรณีคล้ายๆ กรณีนี้คือการ จัดเก็บภาษีสุราโดยรัฐอิสลาม เป็นการจัดเก็บจากราคาของมันเป็นสิ่งที่พึงรับได้ เช่น อิบน์ อัล ก้อยยิม อัลญะฮีย ก่อว่าว่า :

وإذا بذلوا ما عليهم من الجزية أو الخراج أو الدية أو الدين أو غيره، من عين ما نعتقده نحن محرماً، ولا يعتقدون تحريمه، كالخمر والخنزير، جاز قبوله منهم: هذا مذهب أحمد وغيره من السلف فإنهم إذا تبايعوها فيما بينهم فقد تعاقدوا على ما يعتقدونه مالا، فإذا أخذناه منهم أخذنا الذي هو حلال عندهم

ความว่า : “เมื่อเขาเหล่านั้นได้ชำระค่าต่างๆ ที่เป็นหน้าที่ของพวกเขาจะเป็นภาษีส่วนตัว ภาษีที่ดิน ค่าปรับ จำหน่าย หรืออื่นๆ ที่เราถือเป็นสิ่งที่ต้องห้าม แต่พวกเขาไม่ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องห้ามแต่อย่างใด เช่น สุรา หรือสุกร ก็ถือเป็นสิ่งอนุวัติ ที่พึงรับได้จากเขาเหล่านั้น นี่คือทศนะของอิหม่ามอะหฺมัด และนักกฎหมายอิสลามชาวสะลัฟท่านอื่นๆ เพราะพวกเขาเหล่านั้น เมื่อจะซื้อขายสิ่งใดในหมู่พวกเขา ก็ จะซื้อขายกันในสิ่งที่พวกเขาถือเป็นทรัพย์สิน ดังนั้นเมื่อพวกเขาได้รับเงินนั้นจากพวกเขา ก็หมายความว่าเรารับสิ่งที่ทะเลาะแล้วในทศนะของพวกเขา ” (Ibn al-Qaiyim al-Jauziyah, 2002: 3/53)

จากคำชี้แจงของอิบน์ อัลก้อยยิม อัลญะฮียข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า การทำธุรกรรมต่างๆระหว่างผู้ที่มีโซมุสลิมด้วยกัน ในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับหรือถูกต้องตามกฎหมายของพวกเขา กฎหมายอิสลามให้การรับรองถือว่า การทำธุรกรรมของพวกเขาเป็นสิ่งที่ชอบธรรมระหว่างพวกเขา เช่นเดียวกันการซื้อขายสุรา หรือการซื้อขายสุกร หากสังคมหรือกฎหมายของผู้ที่มีโซมุสลิมเห็นว่า สุรา และสุกรเป็นทรัพย์สินที่เป็นสินค้า หรือเป็นสิ่งที่สังคมหรือกฎหมายของพวกเขายอมรับว่าเป็นสิ่งที่ทะเลาะ หรือเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย และการทำธุรกรรมซื้อขายระหว่างพวกเขาเป็นเรื่องปกติธรรมตามกฎหมายอิสลามก็ให้การยอมรับถึงการมีสิทธิของผู้ครอบครองในสุราและสุกร และเมื่อมีการซื้อขายผู้ขายก็มีสิทธิในราคา ผู้ซื้อก็มีสิทธิในสินค้า ถึงแม้ว่าการค้าขายนั้น จะ ไปเกิดขึ้นในรัฐของอิสลามก็ตาม และถือว่าเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับมุสลิมที่จะฆ่าสุกรของพวกเขา เมื่อการทำ

ธุรกรรมของพวกเขาเป็นสิ่งที่กฎหมายอิสลามให้การยอมรับว่าชอบธรรม ทรัพย์สิน หรือสินค้าที่ได้จากการทำธุรกรรมดังกล่าว ของพวกเขา มุสลิมสามารถทำการซื้อ ขาย ในเรื่องที่ไม่ผิดกฎหมายอิสลาม สามารถรับชำระค่าต่างๆ จากพวกเขา ไม่ว่าจะป็นภาษีส่วนตัว ภาษีที่ดิน ค่าปรับ หนี้ หรืออื่นๆ เป็นต้น

3. การที่กฎหมายอิสลามให้การยอมรับ ว่าด้วยเรื่องการดำเนินการที่สิ้นสุดของคู่กรณีที่เป็นเรื่องชอบธรรม เป็นสิ่งที่อนุมัติ แต่หากผู้ที่อยู่ในภาวะต้องห้ามเข้าไปเกี่ยวข้องถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่อนุมัติ เช่น ผู้ที่ครองตนอยู่ในเอียะหุรอุม หรืออุมเราะฮฺ เป็นการไม่อนุมัติให้เขาเหล่านั้นทำการล่าสัตว์และเนื้อสัตว์ที่ได้มาเป็นเนื้อหะรอม เนื้อต้องห้ามไม่ให้ผู้ครองตนในเอียะหุรอุมบริโภคได้ การล่าสัตว์โดยตรงนั้นคือ ผู้ที่ครองตนเอียะหุรอุมล่าเองหรือโดยอ้อม เช่น ชีแบะแส หรือให้ความช่วยเหลือโดยให้อุปกรณ์หรืออื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการล่าสัตว์ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่อนุมัติ แต่ถ้าหากผู้ล่าไม่ใช่ผู้ครองตนอยู่ในเอียะหุรอุมได้ทำ การล่าสัตว์และเอาเนื้อที่ล่ามาได้มาให้กับผู้ครองตนอยู่ในเอียะหุรอุม โดยที่ผู้ครองตนอยู่ในเอียะหุรอุมไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ เลยเนื้อสัตว์ที่ได้มาจากการล่านั้นถือว่าเป็นสิ่งที่อนุมัติ ผู้ครองตนอยู่ในเอียะหุรอุมสามารถบริโภคได้ อิหม่ามซาฟิอียกล่าวว่ :

"يحرم على المحرم أكل صيد صاده هو أو أعان على اصطياده أو أعان على قتله بدلالة أو إغارة آلة سواء دل (واما) إذا صاد الحلال شيئا ولم يقصد اصطياده للمحرم ولا كان من المحرم فيه به عليه دلالة ظاهرة أو خفية اعانة ولا دلالة فيحل للمحرم اكله بلا خلاف"

ความว่า “เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับผู้ครองตนอยู่ในเอียะหุรอุม บริโภคเนื้อสัตว์ที่ได้มาจากการล่าของเขา หรือให้ความช่วยเหลือในการล่าหรือเชือด ด้วยการชี้แนะที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ล่า โดยชัดเจนหรือเป็นนัยยะ หรือให้ยืมอุปกรณ์” แต่ถ้าผู้ที่มีได้ครองตนอยู่ในเอียะหุรอุมได้ทำการล่าสัตว์โดยไม่มีเจตนาล่าเพื่อบุคคลที่อยู่ในเอียะหุรอุม ไม่ได้ทำการช่วยเหลือใดๆ ก็จะเป็นที่ทะเลาะสำหรับผู้ครองตนอยู่ในเอียะหุรอุมบริโภคได้โดยไม่มี การขัดแย้งกันของนักกฎหมายอิสลาม

(al-Nawawiy,2003.:1/196)

เช่นเดียวกันกับการซื้อขายสุราเป็นสิ่งที่สังคมหรือกฎหมายของพวกเขายอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งเกิดจากการทำธุรกรรมระหว่างผู้ที่มีใช้มุสลิมด้วยกัน เป็นสิ่งที่ชอบธรรมทั้งสองฝ่าย ทรัพย์สินหรือสินค้า ที่ได้จากการทำธุรกรรมดังกล่าว กฎหมายอิสลามให้การยอมรับถึงการทรงสิทธิ์ของทั้งสองฝ่าย โดยที่ไม่ผิดหลักกฎหมายอิสลาม รัฐอิสลามสามารถรับชำระค่าต่างๆ ที่เป็นหน้าที่ของพวกเขา จะเป็นภาษีส่วนตัว ภาษีที่ดิน เป็นต้น เพราะการทำธุรกรรมระหว่างผู้ที่มีใช้มุสลิมด้วยกันมันสิ้นสุดของคู่กรณีที่เป็นเรื่องชอบธรรม เป็นสิ่งที่อนุมัติ

2. ภาษีบาป

ภาษีบาป คือ ภาษีที่รัฐอิสลามจัดเก็บจากพลเมืองมุสลิม ที่ทำธุรกรรมที่ขัดแย้งกับหลักการอิสลาม เช่น ภาษีที่เกี่ยวข้องกับการพนัน หรือจัดเก็บภาษีเป็นสิ่งที่หะรอมด้วยตัวของมันเอง จากพลเมืองที่มีใจมุสลิม เช่น จัดเก็บภาษีสุราเป็นตัวยุราจากผู้ที่มีใจมุสลิม ถือว่าผิดกฎหมายอิสลาม เป็นภาษีบาป

หลักฐานต่อไปนี้

1. รัฐอิสลามย่อมต้องใช้กฎหมายอิสลามเป็นบรรทัดฐานจะเป็นอย่างอื่นมิได้เพราะกฎหมายอิสลามได้ห้าม ซึ่งกฎหมายอิสลามห้ามรัฐบาลหรือประชาชนมิให้ยุ่งเกี่ยวกับสุรา หรือทำธุรกิจการค้า หาผลประโยชน์จากสุรา ตลอดจนการจัดเก็บภาษีเป็นตัวยุราจากผู้ที่มีใจมุสลิม

2. ตามบทบัญญัติในกฎหมายอิสลาม ถือว่า ทั้งสุราและค่าสุรา (العين والثلثمن) เป็นสิ่งต้องห้าม ทั้งการบริโภคและอุปโภค

ท่านเราะฮ์ฎูล(ﷺ)ได้กล่าวว่า :

((إن الله إذا حرم شيئاً حرم ثمنه))

ความว่า “อัลลอฮ์นั้น เมื่อทรงห้ามสิ่งใด พระองค์ก็จะทรงห้ามมูลค่าของมันเสียเช่นกัน” (บันทึกโดย Ibn Hibban, n.d.: 5028)

หะดีษข้างต้นได้ชี้ให้เห็นว่า สิ่งใดที่เป็นสิ่งหะรอม ไม่ใช่สิ่งนั้นอย่างเดียวก่อนที่หะรอม แต่มูลค่าของมัน ก็หะรอมด้วย เจกเช่น สุราเป็นสิ่งที่หะรอม มูลค่าของมันก็หะรอมด้วย หากรัฐอิสลามเก็บภาษีสุราจากผู้ที่มีใจมุสลิมโดยการเก็บเป็นตัวยุรา แล้วไปขายเอามูลค่าของมันเพื่อเป็นรายได้ของประเทศ การจัดเก็บภาษีสักขณะเช่นนี้ เป็นที่ต้องห้ามในกฎหมายอิสลามและเรียกว่า ภาษีบาป เพราะสุราเป็นสิ่งต้องห้ามในแง่การบริโภค และการใช้ประโยชน์จากราคาของมัน

3. แบบอย่างที่มาจาก ท่านเคาะลีฟะฮ์อุมัร บิน อัลค็อฎฎ็อบ (رضي الله عنه) และท่านเคาะลีฟะฮ์อุมัร บิน अबดุลอะซิซ รายงานโดย อาบูอูบัยดฺ จากท่าน अबดุลลอฮ์ บินหุบัยเราะฮ์ว่า “อุมัร บินอัลค็อฎฎ็อบ (رضي الله عنه) ได้ห้ามมิให้เอาค่าอุสุร จากตัวยุราและสุกร”

... "أن بلا قال لعمر بن الخطاب : إن عمالك يأخذون الخمر والخنزير في الخراج فقال : لا تأخذوا منهم ،

ولكن ولوهم بيعها ، وخذوا أنتم من الثمن "

ความว่า: “บิลาลได้กล่าวแก่ท่านอุมัรว่า แท้จริงเจ้าหน้าที่ของท่านได้เรียกเก็บสุราและสุกรเป็นค่าอัลเคาะรอจญ์ (ภาษีที่ดิน) จากชาวซิมมีฮ์” อุมัรตอบว่า “พวกท่านอย่าเรียกเก็บจากพวกเขาอย่างนั้น แต่

ให้เขาจัดการขายมันเสียก่อน แล้วพวกท่านก็เรียกเก็บจากราคาของมัน”⁷⁶ และรายงานโดยอนุอูบัยคฺ จากอุมร์ บินอัลคุดละซีซว่า :

"كتب عمر بن عبد العزيز إلى عدي بن أرطاة : أن ابعث إلي بفضل الأموال التي قبلك من أين دخلت ؟ فكتب إليه بذلك ، وصنفه له : فكان فيما كتب إليه : من عشور الخمر أربعة آلاف درهم ، قال : فلبثناها ما شاء الله ، ثم جاء جواب كتابه إنك كتبت إلي تذكر من عشور الخمر أربعة آلاف درهم ، وإن الخمر لا يعشرها مسلم ، ولا يشربها ولا يبيعهها ، فإذا أتاك كتابي هذا فاطلب الرجل فاردها عليه فهو أولى بما كان فيها ، فطلب الرجل فردت عليه الأربعة الآلاف ، وقال : أستغفر الله ، إني لم أعلم"

ความว่า: “อุมร์ บินอัลคุดละซีซได้ส่งสาส์นถึงอะดียู บินอรรฺตอสูมีความว่า: “จงส่งเงินเกินกองคลังที่ท่านได้มาให้แก่นฉันและชี้แจงด้วยว่าท่านได้มาจากไหน?” แล้วอะดียูก็ส่งเอกสารชี้แจงเป็นหมวดหมู่ให้กับอุมร์ โดยตอนหนึ่งระบุว่า เงินจากภาษีอูซุรการค้าสุราสี่พันดิรฮัม ผู้รายงาน กล่าวอธิบายว่า แล้วเราก็รอคอยอยู่อย่างนั้นระยะหนึ่ง ต่อมา จึงมีสาส์นตอบจากอุมร์ว่า : ที่ท่านได้ส่งบัญชีแจ้งฉันว่า มีเงินจากอูซุรการค้าสุราสี่พันดิรฮัมฉัน ขอเรียนว่า แท้จริงแล้วสุรานั้น มุสลิมจะไปเรียกเก็บอูซุรไม่ได้ คัมก็ไม่ได้ ซื่อขายก็ไม่ได้ ดังนั้น เมื่อท่านได้รับหนังสือของฉันนี้แล้ว ก็จงเรียกเจ้าของเงินแล้วคืนกลับให้เขา เพราะเขาคือที่ผู้เหมาะสมกับมันมากกว่า แล้วอะดียูก็เรียกเจ้าของและคืนเงินสี่พันดิรฮัมให้ พร้อมกล่าวว่า “ฉันขอภัยโทษจากอัลลอฮฺ ฉันไม่รู้มาก่อนจริงๆ”⁷⁷

จากเรื่องที่เกิดกับเคาะลีฟะฮฺอุมร์ บินอัลค็อฎฏ็อบ (رضي الله عنه) และเคาะลีฟะฮฺอุมร์ บินอัลคุดละซีซ ข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นว่า ทั้งสองท่านได้ห้ามเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีของท่านทั้งสอง เก็บภาษีจากตัวสุราและสุกรเองจากชาวซิมมีย์ เพราะทั้งสุรา และสุกร เป็นสิ่งต้องห้ามในอิสลามในแง่การบริโภค และราคา หรือต้องห้ามสินค้าและมูลค่าของมันทั้งสอง ซึ่งเคาะลีฟะฮฺทั้งสองได้ห้ามเก็บภาษีสักขณะเช่นนี้ แต่ให้ชาวซิมมีย์จัดการขายสุราและสุกรเสียก่อน และให้จัดการเก็บภาษีจากมูลค่าที่เป็นเงินหลังจากที่ พวกเขาเหล่านั้นได้จัดการขายเรียบร้อยแล้ว

ท่านอิบน์ อัลค็อยยิม อัลญะซีซียฺ ได้ชี้ว่าสิ่งที่เคาะลีฟะฮฺทั้งสองท่านห้ามมิให้กระทำในที่นี้ คือ การเก็บภาษี จากตัวสุราและสุกรเอง ท่านอธิบายว่า :

وأما ما منعه الخليفةان فهو فرض العشر على نفس الخمر والخنازير إذا تجروا فيها فهذا غير أخذ أثمانها منهم إذا كان لنا عليهم ذلك من وجه آخر. فالفرق بين أن يكون المأخوذ من جهة الخمر والخنازير وبين أن يكون من جهة الجزية والدين والدية وغيرها ظاهر.

⁷⁶ อ้างแล้วหน้า 119

⁷⁷ อ้างแล้วหน้า 120

ความว่า :สิ่งที่เคาะลิฟะฮ์ทั้งสองท่าน ได้ห้ามก็คือ การเก็บภาษีจากตัวสุราและสุกร ที่พวกเขาต้องนำไปขายเอง ซึ่งมีใช้การเก็บจากเงินที่เป็นค่าของมัน แสดงว่า เรายังมีวิธีอื่นที่จะเรียกเก็บจากพวกเขา ดังนั้น ความแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างรายได้จากตัวสุราและสุกร กับรายได้ที่มาจากกาขายญะฮะฮ์หรือใช้หนี้ หรืออื่นๆ (Ibn al-Qaiyim al-Jauziyah, 2002: 3/56)

3.2.4 การเก็บภาษีในรัฐอิสลาม

การอยู่ร่วมกันเป็นสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัว หมู่บ้าน ตำบล และประเทศชาติ จะต้องมีระบบและแบบแผนเพื่อให้สังคมเจริญก้าวหน้าและเป็นปกติสุข จะต้องมีการจัดตั้งรัฐบาลเพื่อเข้ามาบริหารประเทศ รัฐบาลมีหน้าที่สร้างสรรค์และสนองความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ อันเป็นความต้องการของส่วนรวม เช่น สร้างถนนหนทาง สะพาน เขื่อนระบายน้ำ โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ ตลอดจน จัดบริการด้านการรักษาความปลอดภัยและความสะดวกแก่ประชาชน เช่น จัดให้มี กำลังตำรวจและทหาร และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกี่ยวกับวิชาชีพ เพื่อให้ประชาชนสามารถนำวิชาความรู้ไปประกอบอาชีพต่างๆ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้รัฐจึงจำเป็นต้องมีงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในกิจการต่างๆซึ่งแหล่งรายได้หลักของรัฐอิสลามนั้นคือ ชะกาต เคาะรอจญ์ ญะฮะฮ์ คุมุส อูซุร เฆาะนิมะฮ์ พัยอู โดยรายได้ทั้งหมดนั้นต้องเก็บไว้ในบัยตุลมาล⁷⁸

ในปัจจุบัน แหล่งรายได้ข้างต้นส่วนใหญ่ได้หมดไปจากบัยตุลมาลแล้ว การพึ่งพารายได้จากชะกาตเพียงอย่างเดียวไม่สามารถจะนำพารัฐไปสู่การพัฒนาที่สมบูรณ์ได้ รัฐบาลอิสลามจึงจำเป็นต้องจัดเก็บภาษีจากประชาชน ซึ่งศาสนาอิสลามส่งเสริมให้มีการเรียกเก็บทรัพย์สิน ในรูปแบบอื่นกับผู้ที่มีฐานะดี นอกเหนือจากชะกาต ดังที่โองการอัลกุรอานที่ว่า :

(وَأْتَى الْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ وَآبِنَ السَّبِيلِ وَالسَّالِفِينَ وَفِي الرِّقَابِ)

(البقرة: 177)

⁷⁸ กองคลังมุสลิมินซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกโดยท่านนบีมุฮัมมัด(ﷺ)ในรูปของกองทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ ในระหว่างสมัยของเคาะลิฟะฮ์ซุอูบักกร ได้มีการซื้อบ้านไว้หลังหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์นี้ ในระหว่างสมัยของเคาะลิฟะฮ์อุมัยร (رضي الله عنه) บัยตุลมาลมีทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น เคาะลิฟะฮ์อุมัยร (رضي الله عنه)จัดระบบกองคลังโดยอาศัยความยุติธรรม และความมั่นคงเป็นพื้นฐาน เจ้าหน้าที่บัยตุลมาลจะถูกเรียกว่า ซอฮิบบัยตุลมาล และในแต่ละหัวเมืองจะมีเจ้าหน้าที่บัยตุลมาลประจำอยู่ ในมะดีนะฮ์มีกองคลังกลางเป็นผู้ดูแลรักษาบัญชีรายได้

ความว่า: “เป็นความดีในการบริจาคทรัพย์แก่บรรดาญาติที่สนิทและบรรดาเด็กกำพร้า และแก่บรรดาผู้ยากจนและผู้ที่อยู่ในการเดินทางและบรรดาผู้ที่มาขอและบริจาคในการไถ่ทาส”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ :177)

โองการอัลกุรอานข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นว่า สิ่งที่อัลลอฮ์เรียกร้องให้มีการต่อสู้และเสียสละในหนทางของอัลลอฮ์ด้วยทรัพย์สิน ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคนอีกอย่างหนึ่ง ที่นอกเหนือจากฟิรฎุชะกาต และเป็นสิ่งที่ชอบธรรมสำหรับผู้นำของประเทศที่กำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีจากประชาชน เท่าที่รัฐมีความจำเป็น (al-Qaradawiy, :1973: 2/1077)

ภาษีที่ผู้นำมุสลิมได้บังคับให้ประชาชนต้องจ่ายให้กับรัฐ เมื่อประเทศเจอวิกฤติงบประมาณ ถือเป็นสิ่งชอบธรรมที่รัฐสามารถกระทำการได้ นอกเหนือจากเก็บฟิรฎุชะกาต การกระทำนี้เป็นการปฏิบัติตามหลัก “เพื่อผลประโยชน์ของมหาชน”(مصلحة عامة) และดังที่อัลลอฮ์ได้ทรงกล่าวไว้ในโองการอัลกุรอานที่ว่า :

(وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ) (البقرة: 195)

ความว่า : “และพวกเจ้าจงบริจาคในทางของอัลลอฮ์และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ และจงทำดีเถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงชอบผู้กระทำดีทั้งหลาย” (อัลบะเกาะเราะฮฺ :195)

(أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ) (التوبة : 41)

. ความว่า : “พวกเจ้าจงออกไปกันเถิด ทั้งผู้ที่มีสภาพอ่อนแอ และผู้ที่มีสภาพแข็งแกร่ง และจงเสียสละทั้งด้วยทรัพย์ของพวกเจ้า และชีวิตของพวกเจ้าในทางของอัลลอฮ์ นั้นแหละคือสิ่งที่ดียิ่งสำหรับพวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้” (อัลเตาบะฮฺ : 41)

(إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ) (الحجرات : 15)

ความว่า : “แท้จริงศรัทธาชนที่แท้จริงนั้น คือ บรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์. และเราะสูลของพระองค์ แล้วพวกเขาไม่สงสัยเคลือบแคลงใจ แต่พวกเขาได้เสียสละต่อสู้ดิ้นรนด้วยทรัพย์สมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขา”(อัลหุญรอต : 15)

(تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ)

(الصف: 11)

ความว่า : “นั่นคือพวกเจ้าต้องศรัทธาต่ออัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์ และต่อสู้ดิ้นรนในทางอัลลอฮ์ ด้วยทรัพย์สินของพวกเจ้าและชีวิตของพวกเจ้า นั่นเป็นการดียิ่งสำหรับพวกเจ้าหากพวกเจ้ารู้” (อัล ศอฟ : 11)

โดยนัยยะ โองการอัลกุรอานทั้งสี่อายะฮ์ข้างต้น ได้กำชับให้ทำการต่อสู้และเสียดสละในหนทางของอัลลอฮ์ไม่ว่าจะเป็นการต่อสู้ด้วยชีวิต และทรัพย์สินเงินทอง สิ่งนี้เป็นพยานต่อบรรดามุสลิมทุกคนซึ่งถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอีกอย่างหนึ่งทีนอกเหนือจากฟิรฎุชะกาต

(al-Shankitiy,n.d.: 8/247)

การที่จะกำหนดภาษีใดๆก็ตามในรัฐอิสลาม ก็ต้องพิจารณาว่า จะเก็บมาเพื่อวัตถุประสงค์ใด เช่นผู้นำมุสลิมอาจจะกำหนดภาษีเพื่อ นโยบาย ปกป้องประเทศ จ่ายค่าใ้ให้กับมุสลิม หรือเพื่อเยียวยาผู้ยากไร้ แต่ก่อนนั้นรายจ่ายของรัฐมุสลิมจะเป็นไปเพื่อสวัสดิการ ในส่วนผู้ของยากไร้ ลูกหนี้ คนที่ถูกจับเป็นเชลย คนเดินทาง และคนพิการ จะได้รับความช่วยเหลือจากชะกาต คุมุส หรือฟัยอ์ ได้ทำการแจกจ่ายทรัพย์สินเหล่านี้ให้กับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นเงินหรืออาหาร นอกจากนี้รัฐได้จ่ายเงินสวัสดิการเพื่อจัดหาอาหาร สร้างมัสยิด จัดตั้งกองคลัง สร้าง โกดังแปง (ในสมัยเคาะลีฟะฮ์ศุอุมร์ (ﷺ) อีกทั้งสร้างบ้านพักตามถนนสายหลัก ชุมคลอง บริการไปรษณีย์ และจ่ายให้กับทหาร และข้าราชการของรัฐ (วรุฎ วันขวัฎ,2552: 69-70)

การจัดเก็บภาษีต่างๆในรัฐอิสลาม เป็นที่อนุมัติ อิงถึงการปฏิบัติสมัยท่านอุมร์ (ﷺ) มีการเก็บภาษีจากพ่อค้า ที่ไม่ใช่มุสลิมที่ได้เข้ามาประกอบการค้าขายในรัฐอิสลาม ซึ่งริเริ่มในสมัยอุมร์ ซึ่งเรียกว่า อัลอูซุร⁷⁹ เมื่ออาณาจักรอิสลามได้ขยายตัว และสืบเนื่องจาก เมื่อท่านอุมร์ (ﷺ) ทราบว่านักธุรกิจมุสลิมที่ไปทำธุรกิจในด้านอื่นจะต้องจ่าย ภาษีการค้าให้แก่รัฐอื่นเป็นจำนวน 1 ใน 10 ส่วนของต้นทุน ท่านจึงได้บังคับเก็บจากนักธุรกิจต่างศาสนาที่เข้ามาในดินแดนของมุสลิม ต้องจ่ายในจำนวนนี้เช่นเดียวกัน ในสมัยเคาะลีฟะฮ์ศุอุมร์ บินอัล-ค็อฎฏ็ออบ (ﷺ) ได้ระบุในระเบียบว่าด้วยการเรียกเก็บภาษีการค้าว่า ให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละสิบต่อปี จากราคาสินค้าของชาวต่างชาติที่ไม่ใช่มุสลิม และมาจากประเทศที่ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐอิสลาม ดังที่กอฎี อับยูซุฟ⁸⁰ (Qadi Abu Yusuf) ได้กล่าวอ้างคำพูดของ อนัส บิน มาลิก⁸¹ (ﷺ) ว่า : เคาะลีฟะฮ์ศุอุมร์ (ﷺ) ได้แต่งตั้งฉันให้เรียกเก็บภาษี ในอัตราร้อยละสองจุดห้าจากสินค้านำเข้าพาณิชย์ต่างๆ

⁷⁹ ภาษีการค้า

⁸⁰ อัลกอฎีผู้มีชื่อเต็มว่ายะอ์กูบบุตรอิบรอฮีมบุตรหะบิบอัลอันศอรีย้อัลกูฟีย้อัลบัฆดาดีอับยูซุฟศุฟหัยและลูกศิษย์อุมมะฮ์นัฟะฮ์ผู้เผยแพร่แนวความคิดตามสายสำนักหะนะฟียุคแรกเกิดที่เมืองกูฟะฮ์เป็นกอฎีที่บัฆดาดีเจ้าของหนังสือ “อัลเคาะร็อญ” เสียชีวิตที่บัฆดาดี ปีศ.ศ.182 (Mausu ‘ah al-‘Alam,n.d.:2/102)

⁸¹ อนัส บินมาลิก อัลอันศอรีย้อัลค็อชร็อญ อุมุฮัมชะฮ์ เป็นผู้รับใช้ท่านเราะสูล อยู่10ปี(ตั้งแต่อายุ 10-20ปี) เสียชีวิตที่เมืองบศเราะฮ์ ปี ศ.ศ.ที่93 (al-Mizziy,1980:3/353)

ของชาวมุสลิม ร้อยละห้าจากชาวซิมมีเย และร้อยละสิบจากชาวต่างชาติที่มาจากประเทศที่ไม่มี
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับรัฐอิสลาม (Qadi Abu Yusuf,1979:135)

ยังมีรายงานจากซัยยาด อัลอะ-สะดี⁸²(Zayyad ibn Hadir al-Asadi)ว่าท่าน
อุมร์ บินอัล-ค็อฏฏอบ (رضي الله عنه) ได้แต่งตั้งเขาให้เป็นเจ้าหน้าที่ เก็บภาษีการค้าที่อิรักและชาม โดยให้เก็บ
ภาษีในอัตราดังกล่าวเช่นกัน (Qadi Abu Yusuf,1979.:135)

กอฎี อนุยูซุฟ (Qadi Abu Yusuf) ยังได้กล่าวอีกว่า ชาวมันบิจ(Manbij) ซึ่ง
เป็นพลเมืองของชาติจากโพ้นทะเลที่ไม่มีคามผูกพันทางการทูตใดๆ กับรัฐอิสลาม(Ahl al-Harb)ได้
ส่งสาส์นมายังเคาะลีฟะฮ์อุมร์ เพื่อขออนุญาตเข้ามาประกอบธุรกิจในรัฐอิสลามมีใจความว่า “ขอให้
ท่านจงอนุญาตแก่พวกเราให้เข้ามาในประเทศของท่าน ในฐานะนักธุรกิจและเก็บภาษีร้อยละสิบจาก
พวกเราด้วยเถิด”แล้วเคาะลีฟะฮ์ก็ได้นำเรื่องดังกล่าวมาปรึกษาหารือกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ ซึ่ง
ปรากฏว่าพวกเขาต่างก็เห็นชอบ ท่านจึงมีมติอนุญาตให้แก่พวกเขา ชาวมันบิจ จึงเป็นชาวต่างชาติ
กลุ่มแรกที่รัฐอิสลามเก็บภาษีการค้าของราคาสินค้า (Qadi Abu Yusuf, 1979 :135)

นอกจากนั้นมียุ่ช่วงหนึ่งในสมัยเคาะลีฟะฮ์อุมร์ บินอัล-ค็อฏฏอบ (رضي الله عنه) ท่าน
เห็นผลประโยชน์เพื่อชาวมะดีนะฮ์ ท่านเคยลดภาษีจากสินค้าพาณิชยกรรมบางประการแก่นักธุรกิจ
ชาวต่างชาติที่ไม่ใช่มุสลิมเช่นสินค้าประเภท แป้งสาลี และน้ำมัน ซึ่งสินค้านั้นมีความจำเป็นสำหรับ
ชาวมะดีนะฮ์ซึ่งได้ เก็บภาษีเพียงร้อยละห้าเท่านั้น เพื่อต้องการดึงดูดนักธุรกิจชาวต่างชาติที่ไม่ใช่
มุสลิม ให้เข้ามาค้าขายในเมืองมะดีนะฮ์มากขึ้น (Qal ‘ahjiy, 1981: 510)

สรุปแล้ว การเก็บภาษีในรัฐอิสลามเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่
ชอบธรรมถ้าหากฝ่ายปกครองของประเทศจะเรียกเก็บทุนทรัพย์ในรูปแบบอื่นนอกจากชะกาต
ญิซยะฮ์ เคาะรอจญ์ ฯลฯ จากประชาชนที่มีฐานะดี ซึ่งเรียกว่า ภาษีที่ชอบธรรม เพราะรายได้หลัก
ของรัฐอิสลามมีจำนวนจำกัดในขณะที่กิจการของรัฐจะต้องใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศนั้นมี
มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของนักกฎหมายอิสลามสมัยก่อน สายสำนักทั้งสี่ และนักกฎหมาย
อิสลามร่วมสมัย เพียงแต่ว่ามีการใช้ศัพท์ต่างกัน

3.2.4.1 รัฐอิสลามเก็บภาษีจากพลเมืองที่เป็นมุสลิม

การจัดเก็บภาษีที่ชอบธรรมจากพลเมืองที่เป็นมุสลิมเพื่อเป็นรายได้เสริมให้แก่รัฐ
นั้น รัฐอิสลามสามารถเรียกเก็บได้ในยามประเทศเกิดวิกฤติ ต้องการความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์
เพื่อกู้วิกฤติของประเทศ

⁸² ซัยยาด บินหุฎัยรอัลอะสะดี อุมร์ บินฮาลิก บินซุอฺละบะฮ์ รายงานหะดีษจาก อุมร์ อลี (al-Razy,1952:3/529)

3.2.4.2 รัฐอิสลามเก็บภาษีจากพลเมืองที่มีโช่มุสลิม

รายได้หลักของรัฐอิสลามอีกแหล่งหนึ่ง คือภาษีจากพลเมืองที่มีโช่มุสลิม ไม่ว่าจะ เป็น เคาเซอร์อญ ญิซยะฮฺ หรืออุซุรจากพ่อค้าที่มีโช่มุสลิมที่เข้ามาค้าขายในรัฐอิสลาม ซึ่งอิสลาม อนุมัติให้รัฐอิสลามจัดเก็บภาษีจากพลเมืองที่มีโช่มุสลิมได้

1. ภาษีทั่วไป

ตามความหมายในประเทศไทย คือ ภาษีที่รัฐจัดเก็บจากพลเมืองของประเทศที่ทำ ธุรกรรมต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับโดยกฎหมายของประเทศ ยกเว้นภาษีสรรพสามิตที่รัฐจัดเก็บจาก ยาสูบ สุรา และเบียร์ ถึงแม้จะผิดหลักการศาสนา อย่างเช่น ภาษีที่เกี่ยวกับการพนัน เช่น สลากกิน แบ่งรัฐบาล และสนามม้า

ตามความหมายในหลักการศาสนา คือ ภาษีจากธุรกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ ขัดแย้งกับหลักการศาสนาที่รัฐบาลไทยจัดเก็บจากพลเมือง

2. ภาษีบาป

ตามความหมายในประเทศไทย คือ ภาษีสรรพสามิตที่รัฐจัดเก็บจาก ยาสูบ สุรา และ เบียร์เท่านั้น

ตามความหมายในหลักการศาสนา คือภาษีจากการทำธุรกรรมที่ขัดแย้งกับ หลักการศาสนา ที่รัฐบาลไทยจัดเก็บจากพลเมือง ไม่ว่าจะ เป็น ภาษีสรรพสามิตที่รัฐจัดเก็บจาก ยาสูบ สุรา และเบียร์ หรือภาษีที่รัฐจัดเก็บจากรายได้ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ฯลฯ

(อิสรา ศานติศาสน์, 2555:6-7)

3.2.4.3 ตารางสรุปหุ้ก่หรือข้อก้หนดเก้ยวกับการเก้บภำย

หุ้ก่หรือข้อก้หนดเก้ยวกับการเก้บภำย

ที่	กรณี	หุ้ก่การเก้บภำย		หมายเหตุ
		ได้	ไม่ได้	
1	รัฐบาลไทยจัดเก็บภำยท้วไปจากพลเมืองที่มิใช่มุสลิม	✓		กฎระเบียบและกระบวนการจัดเก็บภำยต้งๆ ล้วนแล้วเกิดขึ้นในรัฐที่มิใช่รัฐอิสลาม ซึ่งศาสนาอิสลามได้ยอมรับข้อตกลงต้งๆที่เป้นความชอบธรรมในระหว่งผู้ที่มิใช่มุสลิม
2	รัฐบาลไทยจัดเก็บภำยสุรจากพลเมืองที่มิใช่มุสลิม	✓		การทำธุรกรรมในหมูผู้ที่มิใช่มุสลิม ระหว่งรัฐบาลไทยผู้จัดเก็บภำย ซึ่งมิใช่รัฐอิสลาม กับพลเมืองของประเทศผู้เสียภำย ซึ่งมิใช่มุสลิม เช่น รัฐบาลไทยจัดเก็บ ภำยสรรพสามิตจากยาสูบ สุรา และเบียร์ จากพลเมืองของประเทศที่มิใช่มุสลิม ภำยดังกล่าว ไม่เรียกว่าเป้น ภำยบาป เพราะการทำธุรกรรมระหว่ง ผู้ที่มิใช่มุสลิมด้วยกันในสิ่งทีพวกเขาอมรับว่าเป็นสิ่งทีชอบธรรม หรือถูกต้องตามกฎหมาย บ้านเมือง กฎหมายอิสลาม ถือว่าเป็นสิ่งทีชอบและให้การรับรอง
3	รัฐบาลไทยจัดเก็บภำยท้วไปจากพลเมืองที่เป้นมุสลิม	✓		รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติการเก้บภำยประชาชนทุกหมู่เหล่ารวมถึงคนมุสลิมในฐานะทีเป้นพลเมืองของประเทศจึงจำเป็นต้องให้ความร่วมมือกับภำครรัฐในการจ่ายภำยต้งๆ ให้แก่รัฐถ้ามุสลิมหลีกเลี่ยงภำยคือไม่ยอมจ่าย

				ภาษีให้แก่รัฐก็เป็นความผิดทางกฎหมาย บ้านเมือง
4	รัฐบาลไทยจัดเก็บ ภาษีบาปจาก พลเมืองที่เป็น มุสลิม	✓		กระบวนการจัดเก็บภาษี กฎระเบียบต่างๆ ล้วน แล้วเกิดขึ้นในรัฐที่มีใช้รัฐอิสลาม หากจะหุ้ก่ม โดยใช้บรรทัดฐานของกฎหมายอิสลาม ถือเป็น การใช้บรรทัดฐานที่ไม่สมควร เพราะการ กระทำทั้งหมด ล้วนแล้วเกิดขึ้นในรัฐที่มีใช้รัฐ อิสลาม แต่โดยหน้าที่ของมุสลิมจำเป็น ต้อง ปฏิบัติตามกฎหมายอิสลามในทุกยุคทุกสมัย และทุกสถานที่ โดยมีได้มีความแตกต่าง ระหว่างที่อยู่ในรัฐอิสลามและที่อยู่ในรัฐที่มีใช้ รัฐอิสลาม
5	การเก็บภาษีใน อิสลาม	✓		การเก็บภาษีที่ชอบธรรมเป็นสิ่งที่อนุมัติใน อิสลาม ในยามประเทศเกิดวิกฤติ ผู้นำประเทศ สามารถจัดเก็บภาษีจากประชาชนได้ ซึ่งเป็น การอุดหนุนรัฐ เป็นทัศนะของนักกฎหมาย อิสลามสมัยก่อนและสมัยใหม่ เช่นสายสำนัก ทั้งสี่ หรือ เชคยูซุฟเกาะเราะเราะเวีย เป็นต้น
6	รัฐอิสลามจัดเก็บ ภาษีทั่วไปจาก พลเมืองของ ประเทศ	✓		รัฐอิสลามสามารถเก็บภาษีตามระเบียบ กฎหมายอิสลาม พลเมืองมุสลิมทั้งมุสลิมโดย กำเนิดหรือมุสลิมใหม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม อย่างเคร่งครัด
7	รัฐอิสลามจัดเก็บ ภาษีบาปจาก พลเมืองของ ประเทศ		✓	รัฐอิสลามต้องเก็บภาษีตามระเบียบของ กฎหมายอิสลาม การเก็บภาษีบาปเป็นสิ่งที่ขัด กับกฎหมายอิสลามซึ่งรัฐไม่สามารถจัดเก็บได้

8	รัฐอิสลามเก็บภาษี จากพลเมืองที่เป็น มุสลิม	✓		การจัดเก็บภาษีที่ชอบธรรมจากพลเมืองที่เป็น มุสลิมในรัฐอิสลาม สามารถกระทำได้ในยาม วิกฤติที่รัฐต้องการการอุดหนุนด้านทุนทรัพย์
9	รัฐอิสลามเก็บภาษี จากพลเมืองที่มีใช้ มุสลิม	✓		การจัดเก็บภาษีจากพลเมืองที่มีใช้มุสลิม ไม่ว่าจะ จะเป็นเคาะรอจญ์ ญิซยะฮ์ หรืออูฮูร เป็นสิ่งที่ สามารถกระทำได้

Prince of Songkla University
Pattani Campus